

HANDLEIDING keuring Fruitgewassen Naktuinbouw

*tot uitvoering van het bepaalde in Regeling verhandeling teeltmateriaal, gebaseerd op Richtlijn 2008/90/EG (alsmede richtlijnen; 2014/96, 2014/97, 2014/98) van de Raad wat betreft specifieke voorschriften voor de in bijlage I bij die richtlijn bedoelde geslachten en soorten van fruitgewassen, specifieke voorschriften waaraan leveranciers moeten voldoen, en nadere voorschriften betreffende officiële inspecties.
Daarnaast zijn er specifieke (fyto)sanitaire eisen tot uitvoering van de EU Plantgezondheidsverordening 2016/2031.*

Inhoudsopgave

Pragraaf:

1: BEGRIJSBEPALINGEN	2
2: TOEPASSELIJKHEID	6
3: AANGIFTE	6
4: EISEN BEDRIJFSVOERING EN VERPLICHTINGEN LEVERANCIER	7
5: UITVOEREN KEURING EN INSPECTIE	8
6: CATEGORIEËN.....	8
7: VOORSCHRIFTEN VOOR KANDIDAAT-PREBASISMOEDERPLANTEN EN VOOR HERNIEUWING GEPRODUCEERDE PREBASISMOEDERPLANTEN	9
8: VOORSCHRIFTEN VOOR PREBASISMAERIAAL	10
9: VOORSCHRIFTEN VOOR ONDERSTAMMEN DIE NIET TOT EEN RAS BEHOREN ALS PBMATERIAAL.....	11
10: VOORSCHRIFTEN VOOR BASISMAERIAAL	11
11: VOORSCHRIFTEN VOOR GECERTIFICEERD MATERIAAL	13
12: VOORSCHRIFTEN VOOR C.A.C. MATERIAAL	14
13: IDENTIFICERING EN DOCUMENTEN	14
14: WEIGERING TOT CERTIFICERING EN INTREKKEN VERSTREKTE DOCUMENTATIE	16

Bijlage:

1: VOORSCHRIFTEN EN EISEN RASSENREGISTRATIE EN RASBESCHRIJVING VOOR TE VERHANDELEN TEELTMATERIAAL	17
2: IDENTIFICATIE	18
3: AANTAL GENERATIES BASISMAERIAAL	24
4: BELENDING.....	25
5A: INSTANDHOUDINGSTRAJECT RUBUS VOOR KANDIDAATPLANTEN EN PREBASISMAERIAAL.....	26
5B: INSTANDHOUDINGSTRAJECT FRAGARIA VOOR KANDIDAATPLANTEN EN PREBASISMAERIAAL.....	29
6A: EISEN GESTELD AAN IN VITRO VERMEERDERD GECERTIFICEERD MATERIAAL.....	33
6B: EISEN GESTELD AAN IN VIVO VERMEERDERD GECERTIFICEERD MATERIAAL IN EEN KAS OF INDOOR FARMING.....	34
7: TOETSEN EN TOETSMETHODEN	35
8: RNQP BIJLAGELIJSTEN 1, 2 EN 3 VAN 2014/98	45
9: BIODIVERSITEITSRASSEN.....	51
10: CERTIFICERING & NIEUWE RASSEN IN FRUITGEWASSEN	52
11: CERTIFICERING UIT ZAAD VERMEERDERDE FRUITGEWASSEN.....	54

Paragraaf 1: BEGRIPSBEPALINGEN

In deze richtlijn en de daarop berustende voorschriften wordt verstaan onder:

- **Teeltmateriaal**
zaad, plantendelen en alle plantmateriaal, inclusief onderstammen, bestemd voor de vermeerdering en de productie van fruitgewassen;
- **Fruitgewassen**
planten die bestemd zijn om, nadat zij in de handel zijn gebracht, te worden uitgeplant of herplant;
- **Ras**
een plantengroep binnen een botanisch taxon van de laagst bekende rang die kan worden:
  - a. gedefinieerd aan de hand van de expressie van het kenmerk dat het resultaat is van een bepaald genotype of een combinatie van genotypen;
  - b. onderscheiden van elke andere groep planten op grond van ten minste één van die kenmerken; en
  - c. beschouwd als een eenheid, gezien haar geschiktheid om onveranderd te worden vermeerderd;
- **Interspecifieke hybride**
een kruising tussen verschillende soorten binnen een geslacht;
- **Kloon**
een vegetatieve genetisch uniforme afstamming van één enkele plant;
- **Partij**
een aantal eenheden van één product, identificeerbaar door zijn homogene samenstelling en oorsprong;
- **Generatie**
als plantaardig materiaal is losgemaakt van de moederplant en gebruikt/opgeplant wordt voor verdere teelt en /of vermeerdering dan ontstaat een nieuwe generatie. Een nieuwe stek, uitloper, ent of iets dergelijks, afkomstig van een moederplant van generatie “x” krijgt de aanduiding materiaal generatie “x”. Zodra dit teeltmateriaal wordt geplant en verder wordt geteeld wordt het een plant generatie “x+1”
- **Kandidaat-prebasismoederplant**
een moederplant waarvan de leverancier wil dat deze als prebasismoederplant wordt aanvaard;
- **Prebasis moederplant**
een moederplant die voor de productie van prebasismateriaal bestemd is;
  - a. dat volgens algemeen aanvaarde methoden is geproduceerd ter instandhouding van de identiteit van het ras, met inbegrip van de relevante pomologische kenmerken, alsmede ter voorkoming van ziekten;
  - b. dat dient voor de productie van basismateriaal of ander gecertificeerd materiaal van fruitgewassen;
  - c. dat voldoet aan de specifieke voorschriften voor prebasismateriaal; en
  - d. waarvan bij officiële inspectie is vastgesteld dat het aan de eisen voldoet;
- **Prebasismateriaal**
voortkwekingsmateriaal, dat rechtstreeks afkomstig is van prebasismoederplanten en dient voor de productie van basismoederplanten;
- **Basismoederplant**
een moederplant die voor de productie van basismateriaal bestemd is;

- **Basismateriaal**

teeltmateriaal:

- a. dat volgens algemeen aanvaarde methoden is verkregen ter instandhouding van de identiteit van het, met inbegrip van de relevante pomologische kenmerken, alsmede ter voorkoming van ziekten en dat rechtstreeks van prebasismateriaal afkomstig is of in een bekend aantal generaties vegetatief uit prebasismateriaal is voortgekweekt;
- b. dat dient voor de productie van gecertificeerde moederplanten;
- c. dat voldoet aan de specifieke voorschriften voor basismateriaal; en
- d. waarvan bij officiële inspectie is vastgesteld dat het aan de eisen onder a), b) en c) voldoet;

- **Gecertificeerde moederplant**

een moederplant die voor de productie van gecertificeerd materiaal bestemd is;

- **Gecertificeerd materiaal**

teeltmateriaal:

- a. dat rechtstreeks vegetatief is voortgekweekt uit basismateriaal of prebasismateriaal of, indien het voor de productie van onderstammen dient, uit gecertificeerd zaad van basismateriaal of gecertificeerd materiaal van onderstammen;
- b. dat bestemd is voor de productie van fruitgewassen;
- c. dat voldoet aan de specifieke voorschriften die voor gecertificeerd materiaal zijn vastgesteld; en
- d. waarvan bij officiële inspectie is vastgesteld dat het aan de eisen onder a), b) en c) voldoet;

fruitgewassen zijn planten:

- a. die rechtstreeks uit gecertificeerd, basis- of prebasisteeltmateriaal zijn voortgekweekt;
- b. die bestemd zijn voor de productie van fruit;
- c. die voldoen aan de specifieke voorschriften die voor gecertificeerd materiaal zijn vastgesteld; en
- d. waarvan bij officiële inspectie is vastgesteld dat het aan de eisen onder a), b) en c) voldoet;

- **CAC-materiaal („Conformitas Agraria Communitatis“):**

teeltmateriaal en fruitgewassen:

- a. Die rasecht en voldoende raszuiver zijn;
- b. Die bedoeld zijn voor:
  - De productie van teeltmateriaal;
  - De productie van fruitgewassen; en/of
  - De productie van fruit;
  - Die voldoen aan de specifieke voorschriften voor CAC-materiaal;

- **Plaagorganisme**

alle soorten, stammen of biotypen van planten, dieren of ziekteverwekkers die schadelijk zijn voor planten of plantaardige producten en die zijn opgenomen in de bijlagen 7 en 8;

- **Officiële inspectie**

door of onder verantwoordelijkheid van de verantwoordelijke officiële instantie (Naktuinbouw) verrichte inspectie;

- **Visuele inspectie**

het onderzoek van planten of delen van planten, met het blote oog, een lens, stereoscoop of microscoop;

- **Toetsing**

onderzoek, anders dan een visuele inspectie;

- **Vruchtdragende plant**

een plant die uit een moederplant is vermeerderd en voor de productie van fruit wordt gekweekt om de rasechtheid van de moederplant te verifiëren;

- **Categorie**

prebasismateriaal, basismateriaal, gecertificeerd materiaal of CAC-materiaal;

- **Vermenigvuldiging**
vegetatieve productie van moederplanten om een voldoende aantal moederplanten in dezelfde categorie te verkrijgen;
- **Hernieuwing van een prebasismoederplant**
het vervangen van een prebasismoederplant door een plant die vegetatief uit diezelfde moederplant is geproduceerd;
- **In-vitrovermeerdering**
de vermenigvuldiging van plantaardig materiaal voor de productie van een groot aantal planten door middel van in-vitrocultuur van gedifferentieerde vegetatieve knoppen of gedifferentieerde vegetatieve groeipunten van een plant;
- **Nagenoeg vrij van gebreken**
gebreken die de kwaliteit en de bruikbaarheid van het teeltmateriaal of de fruitgewassen kunnen verminderen, doen zich voor op een niveau dat gelijk is aan of lager is dan het niveau dat verwacht mag worden bij goede teelt- en bewerkingspraktijken en dat niveau is in overeenstemming met goede teelt- en bewerkingspraktijken;
- **Nagenoeg vrij van plaagorganismen**
de mate waarin plaagorganismen op het teeltmateriaal of de fruitgewassen aanwezig zijn, is voldoende laag om een aanvaardbare kwaliteit en bruikbaarheid van het teeltmateriaal te waarborgen;
- **Leverancier**
elke natuurlijke of rechtspersoon die beroepshalve ten minste één van de volgende activiteiten verricht met betrekking tot teeltmateriaal of fruitgewassen: vermeerderen, produceren, beschermen en/of behandelen, invoeren en in de handel brengen;
- **In de handel brengen**
de verkoop, het bezit met het oog op de verkoop, het aanbieden voor verkoop en iedere beschikbaarstelling, levering of overdracht van teeltmateriaal of fruitgewassen aan derden, al dan niet tegen vergoeding, met het oog op commercieel gebruik;
- **Verantwoordelijke officiële instantie**
Naktuinbouw;
- **Laboratorium**
een inrichting die voor de toetsing van teeltmateriaal en fruitgewassen wordt gebruikt;
- **Insectenvrije ruimte**
Een vaste kas of tunnel die voorzien is van een toegang door een sluis en die door zijn inrichting voldoende garantie biedt dat deze vrij is en blijft van insecten;
- **Bedekt**
Kas of tunnel waarin teeltmateriaal wordt geteeld. Deze ruimte hoeft niet insectenvrij te zijn;
- **Kandidaatsruimte**
Insectenvrije ruimte voorzien van afgegaasde luchtramen en een sluis. In deze ruimte komen geen moederplanten en/ of teeltmateriaal van enige andere categorie voor;
- **PBM ruimte**
Insectenvrije ruimte voorzien van afgegaasde luchtramen en een sluis. In deze ruimte komen geen moederplanten en/ of teeltmateriaal van enige andere categorie dan (VGS) PBM voor.
- **In toetsing (IT)**
Plantmateriaal dat in toetsing is heeft nog niet alle inspecties en toetsingen doorlopen die nodig zijn om als Prebasismoederplant geaccepteerd te worden. Dit plantmateriaal moet gescheiden opgekweekt worden van zowel CAC- als gecertificeerd plantmateriaal.

Worden planten die 'in toetsing' (IT) zijn, zonder inachtneming van de belendingseisen opgekweekt naast CAC materiaal, dan verliest het IT materiaal de toekomstige mogelijkheid om als gecertificeerd door te kunnen gaan.

Worden planten die in toetsing (IT) zijn, opgekweekt zonder inachtneming van de belendingseisen naast gecertificeerd materiaal, dan verlies dat gecertificeerd materiaal zijn status en wordt gedeclasseerd naar CAC.

- **Voorlopige gezondheidsstatus (VGS)**

Plantmateriaal wat wettelijk gezien in het verkeer gebracht mag worden als CAC maar kan niet definitief kan worden gecertificeerd. Deze status wordt genoteerd als VGS-PBM, VGS-BM1 etc. De gezondheidsstatus is hiermee inzichtelijk gedurende de opeenvolgende vermeerderingsstappen en daarmee, qua gezondheid, gelijk aan resp. PBM, Basismateriaal generatie 1, etc

Om een VGS status te krijgen moet dit materiaal voldoen aan alle eisen van de vergelijkbare categorie en het volledige kandidaats traject doorlopen hebben

- **Cryo bewaring**

de instandhouding van plantaardig materiaal door koeling bij extreem lage temperaturen om de levensvatbaarheid van het materiaal te behouden.

- **Q-organismen**

Quarantaine-organismen zijn plantpathogenen die niet, of in beperkte mate, in de Europese Unie aanwezig zijn en in de wetgeving van de EU als fyto-sanitair schadelijk worden aangemerkt. Het EU-beleid is erop gericht om introductie te voorkomen en verdere verspreiding tegen te gaan

- **RNQP**

Regulated non-quarantine pest (gereguleerd niet-quarantaine organisme):

Een ziekte/plaag die al voorkomt in de EU en slechts op bepaalde gewassen (teeltmateriaal) gereguleerd wordt. Als de ziekte/plaag zou voorkomen op het teeltmateriaal, zou er in de daaropvolgende teelt onacceptabele economische schade ontstaan. Teeltmateriaal moet dan ook nog de belangrijkste verspreidingsbron zijn.

- **PZ-Q-organismen**

Quarantaine-organismen die wel in de EU voorkomen, maar niet in bepaalde (delen van) EU-lidstaten. Deze lidstaat (of deel daarvan) kan dan door de EU als Protected Zone (PZ) worden erkend en mag daardoor extra eisen stellen aan plantmateriaal waarop de PZ-organismen aanwezig zouden kunnen zijn.

Paragraaf 2: TOEPASSELIJKHEID

1. Deze Handleiding heeft betrekking op bedrijfsmatig geproduceerd aan Naktuinbouw ter keuring en/of certificering opgegeven teeltmateriaal (moederplanten, voortkweekingsmateriaal, teeltmateriaal en planten) .Voor zover het om teeltmateriaal van rassen gaat dienen die te voldoen aan de in *Bijlage 1* bij deze Handleiding gestelde voorwaarden.
2. Teeltmateriaal dat ter keuring en/of certificering wordt aangeboden door een leverancier, dat niet aan de eisen, als neergelegd in deze Handleiding, voldoet en daaruit voortvloeiende voorwaarden, komt niet voor verhandeling in aanmerking.
3. Gecertificeerd plantmateriaal dat afkomstig is uit een andere lidstaat en voorzien is van de benodigde officiële documenten, kan op verzoek van de producent bij verdere opkweek/vermeerdering voor opname in de certificeringkeuring in aanmerking komen. Indien het materiaal afkomstig is uit een derde land, dan kan het materiaal voor keuring/certificering in aanmerking komen als het materiaal afkomstig is uit een systeem dat equivalent wordt bevonden aan de EU richtlijn. In het geval dat leveranciers dit wensen dienen zij voor import hierover met Naktuinbouw contact op te nemen zodat een en ander door Naktuinbouw kan worden beoordeeld..
4. In weefselkweek (vitro) vermeerderd materiaal kan voor opname in de certificeringkeuring in aanmerking komen indien uit uitgevoerde (identiteits-) controle is gebleken dat het op die wijze vermeerderde materiaal aan alle in deze Handleiding gestelde eisen voor wat betreft identiteit, volgens de voorwaarden in *Bijlage 6* bij deze Handleiding, heeft voldaan.
5. De fytosanitaire voorschriften krachtens Regulation (EU) 2016/2031 zijn in alle gevallen van toepassing.
6. Teeltmateriaal en fruitgewassen die bestaan uit een genetisch gemodificeerd organisme in de zin van de punten 1 en 2 van Paragraaf 2 van Richtlijn 2001/18/EG, worden alleen in de handel gebracht indien het genetisch gemodificeerde organisme uit hoofde van die richtlijn of uit hoofde van Verordening (EG) nr. 1829/2003 is toegelaten en onder voorwaarde dat dit op de verhandelingsdocumenten is vermeld.
7. De leverancier dient al zijn activiteiten die betrekking hebben op productie, bewerking en/of behandeling van teeltmateriaal fruitgewassen buiten Nederland ten behoeve van de daar geldende wettelijke keuringen en/ of certificering aan te melden bij de competente autoriteiten van het betreffende land, en stelt daarvan Naktuinbouw in kennis voor zover het materiaal daarna weer via NL in de handel wordt gebracht.

Paragraaf 3: AANGIFTE

1. Gewassen dienen bij aanvang van de teelt door de leverancier aangemeld te worden voor de in deze Handleiding bedoelde (certificerings)keuring door middel van een door Naktuinbouw ter beschikking gestelde digitale methode, dan wel op een andere door Naktuinbouw geaccepteerde wijze. De gegevens dienen vóór een door Naktuinbouw vastgesteld tijdstip in het bezit van Naktuinbouw te zijn om een goede controle mogelijk te maken.
2. De aangifte bestaat uit een perceelsaangifte en uit een partijaangifte voor grootfruit en een gecombineerde teeltaangifte voor Softfruit

Paragraaf 4: EISEN BEDRIJFSVOERING EN VERPLICHTINGEN LEVERANCIER

1. De leverancier dient een actueel en volledig overzicht te kunnen overleggen, waaruit blijkt dat de partijen teeltmateriaal afzonderlijk identificeerbaar zijn en waar ze zich op het bedrijf bevinden.
2. De leverancier dient een actueel overzicht te kunnen overleggen waaruit de afstamming van moedermateriaal, teeltmateriaal en fruitgewassen blijkt en voor elke vermeerderingsfase de controles, (na)toetsingen, evenals de resultaten daarvan en alle andere handelingen, die in het kader van certificering door hem verricht zijn.
3. Tijdens de productie van teeltmateriaal en fruitgewassen ziet Naktuinbouw erop toe dat de leveranciers over een plan beschikken om kritische punten in het productieproces te identificeren en te controleren, zoals passend voor de desbetreffende geslachten en soorten. Dat plan heeft ten minste betrekking op de volgende elementen:
  - i. locatie van en aantal planten;
  - ii. teeltplanning;
  - iii. vermeerderingsstappen;
  - iv. verpakking, opslag en vervoer
4. Voorts dient de leverancier een deugdelijke in- en verkoop administratie te hebben waaruit direct en eenduidig kan worden aangetoond aan wie partijen teeltmateriaal zijn verkocht of van wie ze zijn aangekocht, op welk moment dat is gebeurd. De daarbij behorende of gebruikte (certificering)documenten worden door de leverancier gedurende de productiecyclus doch ten minste drie jaren bewaard.
5. Een leverancier dient de voor de productie van gecertificeerd materiaal voorgeschreven toetsingen uit te laten voeren door Naktuinbouw of een door Naktuinbouw erkend laboratorium.
6. De leverancier is verplicht direct mededeling te doen bij de verantwoordelijke autoriteiten, indien quarantaineorganismen zijn waargenomen in het gewas of in het teeltmateriaal, dat daar wordt of is geproduceerd en is tevens verplicht alle door deze autoriteiten opgelegde maatregelen uit te voeren.
7. De leverancier is verplicht Naktuinbouw direct te informeren bij het aantreffen van (quarantaine) organismen en van in deze Handleiding genoemde organismen in de productie van teeltmateriaal, dat in de keuring en of certificering is opgenomen.
8. De leverancier dient Naktuinbouw direct op de hoogte te stellen bij het aantreffen van pathogenen en/of het optreden van problemen ter zake van het indelen in enige categorie van gewassen/partijen teeltmateriaal.
9. De leverancier die tegelijk ook fruit (eindproduct) produceert op dezelfde locatie(s) zal, desgevraagd door Naktuinbouw, al deze productieactiviteiten bekend maken zodat, (met het oog op bewaking van onder meer de gezondheid) toezicht van het geproduceerde teeltmateriaal kan plaatsvinden.
10. De leverancier verstrekt op aanvraag van Naktuinbouw alle informatie die Naktuinbouw noodzakelijk acht om haar toezicht te kunnen uitoefenen.
11. Er dient voortdurend door de leverancier een doelmatige controle op ziekten, plagen en het voorkomen van schadelijke onkruiden te worden uitgevoerd. Alle noodzakelijke maatregelen ter voorkoming en beheersing van ziekten, plagen en onkruiden dienen plaats te vinden. Naktuinbouw kan daartoe nadere voorschriften geven. Hiervoor voert de leverancier een aantoonbare registratie van genomen maatregelen.
12. De leverancier houdt een register bij met controlegegevens betreffende de kritische punten in het productieproces en houdt deze gegevens ten minste 3 jaar na de productie van het materiaal beschikbaar.

Paragraaf 5: UITVOEREN KEURING EN INSPECTIE

1. Gedurende de gehele teelt worden door Naktuinbouw zoveel veldinspecties, bemonsteringen en toetsing verricht als Naktuinbouw voor een betrouwbare keuring noodzakelijk acht. Door de leverancier dient aan de keurmeester van Naktuinbouw tijdig, doch minimaal 10 dagen voor aanvang van het rooien, gemeld te worden dat men het voornemen heeft te gaan rooien, zodat een laatste veldkeuring kan worden uitgevoerd. Deze melding geldt ook voor het kappen van 1 jarige bomen en stapelgoed.
2. Bij de inspecties als in lid 1 bedoeld keurt Naktuinbouw op raszuiverheid, rasechtheid en gezondheid. Indien daarbij wordt geconstateerd dat partijen teeltmateriaal gedurende de teelt aantastingen vertonen van de ziekten, als op *Bijlage 8* bij deze Handleiding vermeldt, dienen de maatregelen te worden getroffen als daarbij aangegeven in het register *Specifieke eisen aan plantenpaspoortplichtige fruitgewassen*.
3. Bij veldinspectie zal Naktuinbouw, daar waar door de leverancier niet aannemelijk gemaakt kan worden waardoor verdachte open plaatsen in het gewas zijn ontstaan, niet tot certificering overgaan.
4. Indien er om certificering wordt verzocht, kan Naktuinbouw kort voor het rooien of het oogsten van het teeltmateriaal (in geval van stekken, enten, oculaties) nog een laatste keuring uitvoeren. Voorts kan, gedurende de verwerking, de bewaring en het afleveren, een partijkeuring worden uitgevoerd.
5. Bij de laatste veldinspectie en eventueel uitgevoerde partijkeuring wordt nagegaan of het te certificeren plantmateriaal voldoet aan de bij of krachtens deze voorschriften gestelde eisen en wordt beoordeeld of deze overeenstemmen met de gevraagde categorie.
6. Indien Naktuinbouw constateert, dat een ter certificering aangeboden partij niet aan de eisen van deze Handleiding of de daarop berustende voorschriften voldoet, wordt certificering voor de betrokken partij geweigerd. Indien op aanwijzing van Naktuinbouw maatregelen genomen zijn, kan opnieuw een keuring worden aangevraagd, zodat alsnog certificering kan volgen, indien de partij blijkens de aldan uitgevoerde keuring aan alle eisen voldoet.

Paragraaf 6: CATEGORIEËN

1. Materiaal wordt, op basis van resultaten van de in deze Handleiding voorgeschreven controles, ingedeeld in CAC of één van de certificeringscategorieën, prebasis, basis of gecertificeerd.
2. Een gewas en/of het daarvan afkomstige teeltmateriaal wordt blijkens officiële inspectie(s) gecertificeerd indien het rasecht, raszuiver en voldoende gezond is zoals voor de betrokken categorie en/of rassen aangegeven in *Bijlage 7 en 8* behorend bij deze Handleiding
3. Bij certificering van teeltmateriaal of (moeder)planten vindt indeling plaats in één van de categorieën en wel in de categorie 'prebasis', 'basis' of 'gecertificeerd'. De categorie wordt bij aflevering op certificaat en/of waarmerkstrookje vermeld.
4. Bij veredeling van planten (enten of oculeren) met gebruikmaking van teeltmateriaal van verschillende categorieën, geldt voor de aldus ontstane, veredelde plant de laagste categorie van het gebruikte teeltmateriaal.
5. Om voor officiële certificering in aanmerking te komen moet het ras zijn geregistreerd met een officiële beschrijving. Indien rassen zijn geregistreerd met een officieel erkende beschrijving zal Naktuinbouw beoordelen of de betreffende rasbeschrijving voldoende is om een goede identiteitsbeoordeling uit te voeren en materiaal te kunnen certificeren.
6. Een voorlopige categorie kan worden toegekend wanneer toetsing/ beoordeling nog niet volledig zijn afgerond en wanneer het materiaal dient voor de verdere vermeerdering van moederplanten. Er wordt dan voorwaardelijk gecertificeerd. Als het dossier compleet is dan wordt het eerdere materiaal definitief gecertificeerd.

Paragraaf 7: Voorschriften voor kandidaat-prebasismoederplanten en voor hernieuwing geproduceerde prebasismoederplanten

1. Een kandidaat-prebasismoederplant is vrij van de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie:
  - a. de desbetreffende kandidaat-prebasismoederplant is bij visuele inspectie van de faciliteiten en de velden vrij bevonden van de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie;
  - b. die visuele inspectie wordt door Naktuinbouw en, in voorkomend geval, door de leverancier uitgevoerd;
  - c. bij twijfel over de aanwezigheid van plaagorganismen wordt een bemonstering en toetsing uitgevoerd.
2. Een kandidaat-prebasismoederplant is vrij van de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie:
  - a. de desbetreffende kandidaat-prebasismoederplant is bij visuele inspectie van de faciliteiten en de velden en bij bemonstering en toetsing vrij bevonden van de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie;
  - b. die visuele inspectie wordt door Naktuinbouw en, in voorkomend geval, door de leverancier uitgevoerd;
  - c. deze bemonstering en toetsing worden gedurende de meest geschikte periode van het jaar uitgevoerd, waarbij rekening wordt gehouden met de klimatologische en de teeltomstandigheden van de plant en de biologie van de plaagorganismen die voor die plant relevant zijn. Bij twijfel over de aanwezigheid van plaagorganismen worden ook bemonstering en toetsing op andere momenten van het jaar uitgevoerd.
3. Een kandidaat-prebasismoederplant moet worden geteeld in een insectenvrije ruimte, waarin geen moederplanten en/ of teeltmateriaal van enige andere categorie voorkomen, in ziektevrrije grond evenals los van ondergrond, afzonderlijk in potten of containers, onder strikt hygiënische omstandigheden fysiek gescheiden van prebasismoederplanten.
4. De kandidaat-prebasismoederplant moet op een door Naktuinbouw geaccepteerde wijze door een door Naktuinbouw erkend laboratorium worden getoetst op pathogenen als in *Bijlage 7*.
5. De kandidaat-prebasismoederplant moet door de leverancier in het bijzonder op rasechtheid worden gecontroleerd. De leverancier overlegt de resultaten van die identiteitscontrole op verzoek aan Naktuinbouw. De identiteitsbeschrijving moet bij aanvang van het traject voor toetsing/beoordeling bij het betreffende materiaal aanwezig zijn. Voorwaarden staan beschreven in *Richtlijn 2014/98, paragraaf 5: Voorschriften voor de aanvaarding van een prebasismoederplant*.
6. In afwijking van lid 2 is, indien een kandidaat-prebasismoederplant een zaailing is, visuele inspectie, bemonstering en toetsing alleen vereist voor virussen, viroïden of op virusziekten lijkende ziekten voor het geslacht of de soort in kwestie die door stuifmeel worden overgedragen en die in de lijst in *Bijlage 7* zijn opgenomen. De voorwaarde die hierbij geldt is, dat een officiële inspectie heeft bevestigd dat de desbetreffende zaailing is geteeld uit zaad. Dit zaad moet zijn geproduceerd door een plant die vrij is van de symptomen van betreffende virussen, viroïden en op virusziekten lijkende ziekten. Ook dient te worden vastgesteld dat betreffende zaailing overeenkomstig *paragraaf 8, leden 1 en 3*, in stand is gehouden.
7. De leden 1 en 3 zijn ook van toepassing op een door hernieuwing geproduceerde prebasismoederplant:
  - a. een door hernieuwing geproduceerde prebasismoederplant is vrij van de in *Bijlage 7 en 8* vermelde virussen en viroïden voor het geslacht of de soort in kwestie;
  - b. die prebasismoederplant is, bij visuele inspectie van de faciliteiten, velden en partijen en bij bemonstering en toetsing, vrij bevonden van deze virussen en viroïden;
  - c. die visuele inspectie, bemonstering en toetsing worden door Naktuinbouw en, in voorkomend geval, door de leverancier uitgevoerd.
8. Aan het einde van de keuring en beoordeling van deze planten stelt Naktuinbouw aan de hand van beschikbare attesten van toetsingen en identiteitsbeoordelingen vast of aan de voorwaarden is voldaan. De getoetste plant zelf of materiaal dat hiervan direct afkomstig is wordt definitief ingedeeld in de categorie pre-basismateriaal.

Paragraaf 8: Voorschriften voor prebasismateriaal

Teeltmateriaal, met uitzondering van materiaal anders dan moederplanten en onderstammen die niet tot een ras behoren, wordt op verzoek officieel als prebasismateriaal gecertificeerd indien is vastgesteld dat het minimaal aan de volgende voorschriften voldoet:

1. Het materiaal is rechtstreeks van een Pre-basismoederplant afkomstig.
2. Het materiaal is rasecht en de rasechtheid is geverifieerd.
3. De instandhouding heeft plaats gevonden volgens voorschriften.
4. Het materiaal is vrij van de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie.
5. De prebasismoederplanten en prebasismateriaal mogen niet zijn aangetast op een niveau dat hoger is dan de tolerantieniveaus voor plaagorganismen zoals beschreven in *Bijlage 7 en 8*.
6. De visuele inspectie, bemonstering en toetsing uitvoeren zoals vastgelegd in *Bijlage 7 en 8*.
7. Het materiaal is vrij van gebreken die kwaliteit en bruikbaarheid aantasten.
8. Wanneer een prebasismoederplant, prebasismateriaal of onderstam die niet tot een ras behoort, niet meer aan de voorschriften voldoet, verwijdert de leverancier deze planten of dit materiaal uit de nabijheid van andere prebasismoederplanten en prebasismateriaal. De verwijderde moederplant of het verwijderde materiaal mag als basismateriaal of CAC-materiaal worden gebruikt op voorwaarde dat de plant of het materiaal aan de voorschriften van de betreffende categorie voldoet. In plaats van die moederplant of dat materiaal te verwijderen, mag de leverancier passende maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat die moederplant of dat materiaal opnieuw aan deze voorschriften voldoet. In alle gevallen dient dit gemeld te worden bij Naktuinbouw.
9. Prebasismateriaal wordt onder insectenvrije omstandigheden geteeld in een ruimte waarin uitsluitend plantmateriaal met prebasis-status voorkomt.
10. Geteeld worden los van ondergrond, afzonderlijk in potten of containers en in ziektevrrije grond. Het drainwater uit de potten of containers mag niet met andere planten in contact komen.
11. Elke Pre-basis (moeder)plant wordt individueel geëtiketteerd.
12. Prebasismoederplanten mogen alleen voor de productie van prebasismateriaal worden gebruikt voor een periode die wordt bepaald op basis van de stabiliteit van het ras of de milieuomstandigheden waarin zij worden geteeld, en van eventuele andere factoren die invloed op de stabiliteit van het ras hebben.
13. Vrijheid van in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen wordt visueel vastgesteld. Deze inspecties worden uitgevoerd door Naktuinbouw en eventueel door de leverancier.
14. De grond of het teeltsubstraat waarin prebasismoederplanten en prebasismateriaal wordt geteeld voldoet aan:
  - a. vrij van alle in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie die virussen bij zich dragen die voor dat geslacht of die soort schadelijk zijn. Afwezigheid van dergelijke plaagorganismen die virussen bij zich dragen, wordt door bemonstering en toetsing vastgesteld;
  - b. de bemonstering en toetsing worden uitgevoerd voordat is geplant, en worden tijdens de groei herhaald indien er sprake is van de vermoedelijke aanwezigheid van de in *Bijlage 7 en 8* genoemde plaagorganismen;
  - c. bij de uitvoering van die bemonstering en toetsing wordt rekening gehouden met de klimatologische omstandigheden en de biologie van de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen, voor zover deze plaagorganismen voor de Pre-basismoederplanten of het Pre-basismateriaal in kwestie relevant zijn;
  - d. er worden geen bemonstering en toetsing uitgevoerd wanneer gedurende ten minste vijf jaar geen planten die waardplanten zijn voor de in *Bijlage 7 en 8* vermelde

- plaaorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie, in de desbetreffende grond zijn geteeld en indien er geen twijfel bestaat over de afwezigheid van de desbetreffende plaaorganismen in die grond;
- e. er worden geen bemonstering en toetsing uitgevoerd wanneer Naktuinbouw op basis van een officiële inspectie concludeert dat de grond vrij is van de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaaorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie die virussen bij zich dragen die voor dat geslacht of die soort schadelijk zijn.
15. Prebasismoederplanten en prebasismateriaal worden op basis van visuele inspectie nagenoeg vrij bevonden van gebreken. Die visuele inspectie wordt door Naktuinbouw en, in voorkomend geval, door de leverancier uitgevoerd. Beschadigingen, verkleuringen, littekenweefsel of uitdroging worden als gebreken beschouwd indien zij de kwaliteit en bruikbaarheid als teeltmateriaal aantasten.
  16. Aan het einde van de keuring en beoordeling stelt Naktuinbouw, aan de hand van beschikbare attesten van toetsingen en identiteitsbeoordelingen, vast of aan de voorwaarden voor prebasismateriaal is voldaan. Materiaal dat rechtstreeks afkomstig is van de prebasismoederplanten wordt definitief categorie prebasis materiaal.

Paragraaf 9: Voorschriften voor onderstammen die niet tot een ras behoren als prebasismateriaal

Een plant van een onderstam die niet tot een ras behoort, wordt op verzoek officieel als prebasismateriaal gecertificeerd indien het materiaal voldoet aan de voorwaarden voor prebasismateriaal beschreven in Paragraaf 9 en afwijkend op deze voorschriften:

1. Hij is rechtstreeks, hetzij vegetatief hetzij geslachtelijk, uit een moederplant vermeerderd; in geval van geslachtelijke vermeerdering worden bestuivende bomen (bestuivers) rechtstreeks via vegetatieve vermeerdering van een moeder- plant geproduceerd.
2. Hij soortecht is.

Paragraaf 10: Voorschriften voor basismateriaal

Teeltmateriaal, met uitzondering van basismoederplanten en onderstammen die niet tot een ras behoren, wordt op verzoek officieel als basismateriaal gecertificeerd indien:

1. Het teeltmateriaal uit een basismoederplant afkomstig is. Een basismoederplant voldoet aan een van de volgende voorschriften:
  - a. de plant is uit prebasismateriaal geteeld; of
  - b. de plant is door vermenigvuldiging uit een basismoederplant (van een vorige generatie) geproduceerd.
2. De basismoederplant en het basismateriaal voldoen aan voorwaarden met betrekking tot:
  - a. rasechtheid;
  - b. vrij van gebreken die kwaliteit en bruikbaarheid aantasten;
  - c. vrij van in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaaorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie;
  - d. geteeld in grond die vrij is van alle in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaaorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie die virussen bij zich dragen;
  - e. de basismoederplanten of basismateriaal mag niet hoger zijn aangetast dan de tolerantieniveaus voor plaaorganismen zoals beschreven in *Bijlage 7 en 8*.
3. Wanneer een basismoederplant, basismateriaal of onderstam die niet tot een ras behoort, niet meer aan de voorschriften van punt 2 voldoet, verwijdert de leverancier deze plant of dit materiaal uit de nabijheid van andere gecertificeerde moederplanten en ander gecertificeerd materiaal. De verwijderde moederplant of het verwijderde materiaal mag als CAC-materiaal worden gebruikt op voorwaarde dat de plant of het materiaal aan de voorschriften van CAC-materiaal voldoet. In plaats van die moederplant of dat materiaal te verwijderen, mag de leverancier passende maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat die moederplant of dat materiaal opnieuw aan deze voorschriften voldoet.

4. Vrijheid van in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen wordt normaliter visueel vastgesteld. Deze inspecties worden uitgevoerd door Naktuinbouw en eventueel door de leverancier.
5. Bij twijfel over de aanwezigheid van een plaagorganismen neemt Naktuinbouw en in voorkomende gevallen de leverancier een monster en laat dit toetsen in een officieel erkend laboratorium.
6. De visuele inspectie, bemonstering en toetsing uitvoeren zoals vastgelegd in *Bijlage 7 en 8*.
7. De grond waarin de basismoederplant en het basismateriaal wordt geteeld voldoet aan:
  - a. vrij van alle in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganisme voor het geslacht of de soort in kwestie die virussen bij zich dragen die voor dat geslacht of die soort schadelijk zijn. Afwezigheid van dergelijke plaagorganismen die virussen bij zich dragen, wordt door bemonstering en toetsing vastgesteld;
  - b. de bemonstering(en) en toetsing(en) worden uitgevoerd vóóordat er wordt geplant, en worden tijdens de groei herhaald indien er sprake is van de vermoedelijke aanwezigheid van de in *Bijlage 7 en 8* genoemde plaagorganismen;
  - c. bij de uitvoering van betreffende bemonstering en toetsing wordt rekening gehouden met de klimatologische omstandigheden en de biologie van de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen, voor zover deze plaagorganismen voor de basismoederplanten of het basismateriaal in kwestie relevant zijn;
  - d. er worden geen bemonstering en toetsing uitgevoerd wanneer gedurende ten minste vijf jaar geen planten die waardplanten zijn voor de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie, in de desbetreffende grond zijn geteeld en indien er geen twijfel bestaat over de afwezigheid van de desbetreffende plaagorganismen in die grond;
  - e. er worden geen bemonstering en toetsing uitgevoerd wanneer Naktuinbouw op basis van een officiële inspectie concludeert dat de grond vrij is van de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie die virussen bij zich dragen die voor dat geslacht of die soort schadelijk zijn.
8. Een onderstam die niet tot een ras behoort, wordt op verzoek officieel als basismateriaal gecertificeerd indien deze soortecht is, stabiel en individueel geïdentificeerd kan worden.
9. Instandhouding van kandidaat-, prebasis-, basismoederplanten en basismateriaal:
  - a. op velden die gescheiden van potentiële bronnen van besmetting door vectoren die zich via de lucht verplaatsen, wortelcontact, en kruisbesmetting door machines, entgereedschap en alle andere mogelijke bronnen worden gehouden;
  - b. de isolatieafstand en belendingseisen zijn vastgesteld door Naktuinbouw en beschreven in *Bijlage 4*.
10. De basismoederplanten die uit prebasismateriaal zijn vermenigvuldigd, mogen in een aantal generaties worden vermenigvuldigd om het benodigde aantal basismoederplanten te verkrijgen. De basismoederplanten worden overeenkomstig zoals beschreven bij prebasismoederplanten vermenigvuldigd of worden overeenkomstig voorschriften via in-vitrovermeerdering vermenigvuldigd. Het toegestane maximum aantal generaties en de toegestane maximum gebruiksduur van basismoederplanten is voor elk van de desbetreffende geslachten of soorten in *Bijlage 3* vastgelegd.
11. Wanneer meerdere generaties basismoederplanten zijn toegestaan, mag elke generatie die niet de eerste generatie is, uit ongeacht welke vorige generatie voortkomen. De leverancier geeft aan in welke generatie materiaal in de keuring opgenomen moet worden. Indelen in een lagere generatie mag, indelen in dezelfde of een hogere generatie mag niet.
12. Teeltmateriaal van verschillende generaties wordt gescheiden gehouden tijdens productie, opslag en aflevering.
13. Aan het einde van de keuring en beoordeling van deze planten stelt Naktuinbouw aan de hand van beschikbare attesten van toetsingen en identiteitsbeoordelingen vast of aan de voorwaarden voor certificering als basismateriaal is voldaan. Materiaal dat hier van afkomstig is wordt definitief gecertificeerd in de categorie basis materiaal (met daarbij een vermelding van de betreffende generatie).

Paragraaf 11: Voorschriften voor gecertificeerd materiaal

Teeltmateriaal, met uitzondering van moederplanten, en fruitgewassen worden op verzoek officieel als gecertificeerd materiaal gecertificeerd indien:

1. Het teeltmateriaal en de fruitgewassen uit een gecertificeerde moederplant zijn vermeerderd. Een gecertificeerde moederplant voldoet aan een van de volgende voorschriften:
  - a. de plant is uit prebasismateriaal geteeld; of
  - b. de plant is uit basismateriaal geteeld.
2. Het teeltmateriaal en de fruitgewassen voldoen aan:
  - a. rasechtheid;
  - b. vrij van gebreken die kwaliteit en bruikbaarheid aantasten, zoals: beschadigingen, verkleuringen, littekenweefsel of uitdroging;
  - c. vrij van in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie;
  - d. geteeld in grond die vrij is van alle in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie die virussen bij zich dragen;
  - e. het te certificeren materiaal mag niet hoger zijn aangetast dan de tolerantieniveaus voor plaagorganismen zoals beschreven in *Bijlage 8*.
3. Wanneer een gecertificeerde moederplant, gecertificeerd materiaal of onderstam die niet tot een ras behoort, niet meer aan de voorschriften van punt 2 voldoet, verwijdert de leverancier deze plant of dit materiaal uit de nabijheid van andere gecertificeerde moederplanten en ander gecertificeerd materiaal. De verwijderde moederplant of het verwijderde materiaal mag als CAC-materiaal worden gebruikt op voorwaarde dat de plant of het materiaal aan de voorschriften van CAC-materiaal voldoet. In plaats van die moederplant of dat materiaal te verwijderen, mag de leverancier passende maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat die moederplant of dat materiaal opnieuw aan deze voorschriften voldoet.
4. Vrijheid van in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen wordt visueel vastgesteld. Deze inspecties worden uitgevoerd door Naktuinbouw en eventueel door de leverancier.
5. Bij twijfel over de aanwezigheid van een plaagorganismen neemt Naktuinbouw en in voorkomende gevallen de leverancier een monster en laat deze toetsen door een officieel erkend laboratorium.
6. De visuele inspectie, bemonstering en toetsing worden uitgevoerd zoals vastgelegd in *Bijlage 7*
7. De grond (i.c het perceel) waarin teeltmateriaal en fruitgewassen wordt geteeld voldoet aan:
  - a. vrij van alle in *Bijlage 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie die virussen bij zich dragen die voor dat geslacht of die soort schadelijk zijn. Afwezigheid van dergelijke plaagorganismen die virussen bij zich dragen, wordt door bemonstering en toetsing vastgesteld;
  - b. de bemonstering en toetsing worden uitgevoerd voordat is geplant, en worden tijdens de groei herhaald indien er sprake is van de vermoedelijke aanwezigheid van de in bijlag III genoemde plaagorganismen;
  - c. bij de uitvoering van die bemonstering en toetsing wordt rekening gehouden met de klimatologische omstandigheden en de biologie van de in *Bijlage 8* vermelde plaagorganismen, voor zover deze plaagorganismen voor de gecertificeerde moederplanten of het gecertificeerd materiaal in kwestie relevant zijn;
  - d. er worden geen bemonstering en toetsing uitgevoerd wanneer gedurende ten minste vijf jaar geen planten die waardplanten zijn voor de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie, in de desbetreffende grond zijn geteeld en indien er geen twijfel bestaat over de afwezigheid van de desbetreffende plaagorganismen in die grond;
  - e. er worden geen bemonstering en toetsing uitgevoerd wanneer Naktuinbouw op basis van een officiële inspectie concludeert dat de grond vrij is van de in *Bijlage 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie die virussen bij zich dragen die voor dat geslacht of die soort schadelijk zijn.
8. Gedurende de teelt van gecertificeerde fruitgewassen worden geen bemonstering en toetsing uitgevoerd, tenzij Naktuinbouw daartoe specifieke aanleiding ziet.

9. Aan het einde van de keuring en beoordeling van deze planten stelt Naktuinbouw aan de hand van beschikbare attesten van toetsingen en identiteitsbeoordelingen vast of aan de voorwaarden voor certificering is voldaan. Materiaal wat hier van afkomstig is wordt definitief categorie gecertificeerd materiaal.

Paragraaf 12: Voorschriften voor C.A.C. materiaal

CAC-materiaal, anders dan materiaal van onderstammen die niet tot een ras behoren, mag alleen in de handel worden gebracht indien door de leverancier is vastgesteld dat het aan de volgende voorschriften voldoet:

1. Het is vermeerderd uit een geïdentificeerde bron van materiaal die door de leverancier is vastgelegd in zijn administratie. De leverancier heeft beoordeeld of materiaal aan de eisen van *Paragraaf 3* voldoen of dat dit blijkt uit meegeleverde documenten.
2. Het is rasecht en voldoende raszuiver.
3. Het voldoet aan de gezondheidseisen:
  - a. bij afleveren vrij van de in *Bijlage 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie;
  - b. punt a. wordt door de leverancier vastgesteld door visuele inspectie van faciliteiten, velden en partijen;
  - c. bij twijfel over de aanwezigheid van die plaagorganismen voert de leverancier bemonstering en toetsing uit;
  - d. de leverancier voert visuele inspectie, bemonstering en toetsing uit voor het geslacht of de soort in kwestie, zoals vastgelegd in *Bijlage 7 en 8*.
4. Het voldoet aan de voorwaarden betreffende gebreken:
  - a. op basis van visuele inspecties nagenoeg vrij van gebreken bevonden. Beschadigingen, verkleuringen, littekenweefsel of uitdroging worden als gebreken beschouwd indien zij de kwaliteit en bruikbaarheid als teeltmateriaal aantasten.
5. Indien het materiaal niet meer voldoet neemt de leverancier de volgende maatregelen:
  - a. verwijderen van het materiaal uit de nabijheid van ander CAC-materiaal;
  - b. nemen van passende maatregelen om te waarborgen dat het materiaal opnieuw aan de voorschriften voldoet.
6. Aan het einde van het groeiseizoen stelt Naktuinbouw aan de hand van leverancierscontroles en/of eigen keuringsbeoordelingen vast of aan de voorwaarden voor C.A.C. materiaal is voldaan. Indien daaraan voldaan is, wordt het materiaal definitief in de categorie C.A.C. materiaal ingedeeld.

Paragraaf 13: IDENTIFICERING EN DOCUMENTEN

Aanduiding van het ras

1. Teeltmateriaal en fruitgewassen worden in de handel gebracht onder vermelding van het ras waartoe zij behoren. Wanneer bij onderstammen het materiaal niet tot een ras behoort, wordt er verwezen naar de betrokken soort of naar de betrokken interspecifieke hybride.
2. Tijdens de groei, het rooien of verzamelen van teeltmateriaal worden teeltmateriaal en fruitgewassen in afzonderlijke partijen gehouden.
3. Wanneer teeltmateriaal of fruitgewassen van verschillende oorsprong bij verpakking, opslag, vervoer of levering worden samengevoegd of gemengd, houdt de leverancier een register bij met de volgende gegevens: samenstelling van de partij en oorsprong van de samenstellende delen.

Etikettering

1. Teeltmateriaal en fruitgewassen mogen slechts in voldoende homogene partijen in de handel worden gebracht; daarbij moeten zij:
  - a. hetzij gekwalificeerd zijn als CAC-materiaal en vergezeld gaan van een document dat door de leverancier is opgemaakt in overeenstemming met de overeenkomstig *Bijlage 2* vastgestelde specifieke voorschriften. Wanneer op dit document een officiële verklaring voorkomt, moet deze duidelijk van de rest van de inhoud van het document gescheiden zijn.
  - b. hetzij gekwalificeerd zijn als CAC-materiaal en vergezeld gaan van een geel etiketteringslabel dat door de leverancier is opgemaakt in overeenstemming met de overeenkomstig *Bijlage 2* vastgestelde specifieke voorschriften.
  - c. hetzij gekwalificeerd zijn als prebasismateriaal, basismateriaal of gecertificeerd materiaal en als zodanig gecertificeerd zijn door Naktuinbouw in overeenstemming met de overeenkomstig *Bijlage 2* vastgestelde specifieke voorschriften.
  - d. hetzij gekwalificeerd zijn als Kwekersmateriaal en als zodanig in overeenstemming met de in *Bijlage 2* vastgestelde specifieke voorschriften als testmateriaal te worden geleverd.
  - e. hetzij het materiaal valt onder de uitzonderingsregeling voor amateur-/biodiversiteitsrassen en in dat geval voldoet aan de eisen die zijn geformuleerd in *Bijlage 9*.
2. Teeltmateriaal en fruitgewassen van een genetisch gemodificeerd ras moet op alle op het teeltmateriaal aangebrachte etiketten en op de bij het teeltmateriaal gevoegde begeleidende documenten in het kader van deze richtlijn, officieel of niet-officieel, duidelijk worden vermeld dat het een genetisch gemodificeerd ras betreft. Hierbij moeten de genetisch gemodificeerde organismen worden geïdentificeerd.
3. Naktuinbouw kan de leverancier toestaan het certificeringsetiket onder haar toezicht te vervaardigen en aan te brengen. Het ontwerp van het etiket wordt door Naktuinbouw vastgesteld en de leverancier laat het door hem te vervaardigen (model)document vooraf door Naktuinbouw autoriseren. Aan het drukken en gebruiken van zelf geproduceerde documenten kan Naktuinbouw nadere voorwaarden verbinden. Gebruik van niet-geautoriseerde lay-out is NIET toegestaan en niet geautoriseerde documenten hebben geen geldigheid.
4. Teeltmateriaal dat gecertificeerd in de handel wordt gebracht moet worden vergezeld door een zending begeleidend certificeringsdocument. Voor gecertificeerd eindproduct volstaat begeleiding met leveranciersdocument.
5. Het certificeringsetiket met de informatie heeft een koppeling met het begeleidende document. Op het begeleidend document staat beschreven op welke wijze is geëtiketteerd, alsook de aantallen en de categorie waarin het materiaal is gecertificeerd.
6. Het certificeringsetiket wordt op de planten of delen van planten aangebracht die als teeltmateriaal of fruitgewassen in de handel worden gebracht. Wanneer dergelijke planten of delen van planten in een verpakking, bundel of container in de handel worden gebracht, wordt het etiket op die verpakking, bundel of container aangebracht. Wanneer teeltmateriaal of fruitgewassen met een enkel certificeringsetiket in de handel worden gebracht, wordt dat certificeringsetiket op de verpakking, bundel of container die dat teeltmateriaal of die fruitgewassen bevatten, aangebracht.
  - a. veredelde grootfruitplanten worden per stuk of per bos gewaarmerkt, waarbij de voorschriften van de eigenaar of licentiehouders van het ras in acht worden genomen;
  - b. onderstammen grootfruit wordt per bos gewaarmerkt.
  - c. Softfruit planten worden per verpakkingseenheid voorzien van een kistkaart. Een palletkaart mag gebruikt worden indien vers plantmateriaal niet in opslag of bewaring, maar rechtstreeks vanuit productie geleverd wordt aan de klant.
7. Teeltmateriaal dat in de handel wordt gebracht is voorzien van een leveranciersdocument.
8. Het certificeringsetiket en het (zending begeleidend) certificeringsdocument bevat de informatie zoals voorgeschreven in *Bijlage 2*.
9. Het certificeringsetiket en of het zending begeleidend document of certificaat heeft een geldigheidsduur van een jaar en heeft betrekking op het voorgaand groeiseizoen. Na de geldigheidsperiode kan materiaal opnieuw voor certificering worden aangeboden.

10. Het etiket dat wordt aangebracht op teeltmateriaal voor fruitgewassen bevat altijd (geïntegreerd) plantenpaspoortgegevens.

Plomberen en verpakken van prebasismateriaal, basismateriaal of gecertificeerd materiaal

1. Wanneer prebasis-, basis- of gecertificeerd materiaal in partijen van twee of meer planten of delen van planten in de handel wordt gebracht, moeten die partijen voldoende homogeen zijn. Planten of delen van planten die deel uitmaken van dergelijke partijen, voldoen aan de voorschriften:
  - a. planten of delen van planten worden in een overeenkomstig lid 2 geplombeerde verpakking of container verpakt; of
  - b. planten of delen van planten maken deel uit van een overeenkomstig lid 2 geplombeerde bundel.
2. Onder „plomberen” wordt verstaan: in geval van een verpakking of container, dusdanig sluiten dat de verpakking of container niet kan worden geopend zonder de sluiting te beschadigen; in geval van een bundel, dusdanig samenbinden dat de planten of delen van planten waaruit de bundel is samengesteld niet kunnen worden losgemaakt zonder het bindsel te beschadigen. De verpakking, container of bundel moet dusdanig worden geëtiketteerd dat de verwijdering van het etiket het ongeldig maakt.

Paragraaf 14: WEIGERING TOT CERTIFICERING EN INTREKKEN VERSTREKTE DOCUMENTATIE

1. Indien Naktuinbouw constateert, dat een ter certificering aangeboden partij niet aan de eisen van deze Handleiding of de daarop berustende voorschriften voldoet, wordt certificering voor de betrokken partij geweigerd. Indien op aanwijzing van Naktuinbouw maatregelen genomen zijn, kan een herstelkeuring worden aangevraagd, zodat alsnog certificering kan volgen, indien de partij na herstelkeuring aan alle eisen voldoet.
2. Wanneer een leverancier geen teeltmateriaal of fruitgewassen in de handel mag brengen, stelt Naktuinbouw de NPPO in kennis. Zij stellen de Commissie en de bevoegde nationale instanties in de lidstaten in kennis van dit verbod.
3. Behoudens het geval dat de aanwezigheid van quarantaineorganismen is vastgesteld, is de leverancier te allen tijde gerechtigd een herstelkeuring te verzoeken bij het Hoofd Keuringen van Naktuinbouw.
4. Intrekking kan ook achteraf plaatsvinden als wordt vastgesteld dat op basis van onjuiste gegevens certificering heeft plaatsgevonden.

Bijlage 1: Voorschriften en eisen RASSENREGISTRATIE en RASBESCHRIJVING voor te verhandelen teeltmateriaal

Voor goedkeuring komt uitsluitend teeltmateriaal van fruitrassen in aanmerking die:

- 1) Zijn opgenomen in het Nederlands Rassenregister, een officieel register van een andere EU lidstaat, het Europese Rassenregister (CPVO) of een andere officiële beschrijving hebben.
- 2) Zodanig zijn beschreven en geïdentificeerd, dat naar het oordeel van Naktuinbouw aan de rasbeschrijvings-eisen, die dienen ter correcte identificatie is voldaan.
- 3) Een aanvraag voor officiële registratie van het betreffende ras in een van de lidstaten is ingediend.

M.B.t Naamgeving/naamsaanduiding op labels /etiketten gelden de volgende voorschriften

Voorbeelden van correcte weergave van namen

Malus domestica 'Rasnaam'

Fragaria xananassa 'Rasnaam'

Rubus idaeus 'Rasnaam'

Dus:

- Botanische naam cursief
- Rasnaam tussen hoog geplaatste komma's

Handels en merknamen

Een handelsnaam of merknaam mag bij uitzondering worden toegevoegd. Dit moet in ander lettertype, (bv klein kapitaal of kapitaal) en evt. tussen haakjes gebruikt worden ter aanvulling

Voorbeelden van uitzondering:

Uitgangsmateriaal wordt geleverd met handels of merknaam (vanuit binnen of buitenland. Het ligt dan voor de hand dat materiaal in de keten dezelfde benamingen blijft houden

Een handel of merknaam is zo bekend dat zonder deze toevoeging het handelsbelemmerend zou werken

Voorbeeld:

Rubus idaeus 'Rasnaam' MERKNAAM/ HANDELSNAAM

Malus domestica 'Rasnaam'
MERKNAAM/ HANDELSNAAM

Naktuinbouw kan niet verantwoordelijk worden geacht op het gebruik van merk en handelsnamen op labels en certificaten.

Bijlage 2: Identificatie

Voorschriften aan het etiket

1. de vermelding „EU-regelgeving en -normen”;
2. de lidstaat van etikettering of de desbetreffende code;
3. de verantwoordelijke officiële instantie (Naktuinbouw);
4. de naam van de leverancier of het door Naktuinbouw toegekende fytosanitaire registratienummer/code;
5. het referentienummer van de verpakking of bundel, het individuele volgnummer, het weeknummer of het partijnummer;
6. de botanische naam;
7. de categorie, en voor basismateriaal ook het generatienummer;
8. de benaming van het ras en, in voorkomend geval, de kloon.
In geval van onderstammen die niet tot een ras behoren, de naam van de desbetreffende soort of interspecifieke hybride. Voor geënte fruitgewassen wordt deze informatie voor de onderstam en het erop geënte ras vermeld.
Rassen waarvoor een aanvraag tot officiële registratie of een aanvraag van kwekersrecht in behandeling is, mogen alleen als CAC in het verkeer worden gebracht. Op het label wordt in dat geval het volgende vermeld: „voorgestelde benaming” en „aanvraag in behandeling”;
9. de vermelding „ras met een officieel erkende beschrijving”, indien van toepassing;
10. de hoeveelheid;
11. het land van productie en de desbetreffende code, indien dit niet de lidstaat van etikettering is;
12. het jaar van afgifte;
13. voor het geval het oorspronkelijke etiket door een ander etiket wordt vervangen: het jaar van afgifte van het oorspronkelijke etiket.

Het etiket wordt in onuitwisbare letters in een van de officiële talen van de Unie gedrukt en is makkelijk zichtbaar en leesbaar.

Indien voor een specifieke categorie planten of delen van planten een gekleurd etiket wordt gebruikt, is de kleur van het etiket:

1. wit met een diagonale paarse streep voor prebasismateriaal;
2. wit voor basismateriaal;
3. blauw voor gecertificeerd materiaal;
4. geel voor CAC materiaal
5. groen voor kwekersmateriaal (Nederland)

Begeleidend document voor prebasis-, basis- of gecertificeerd materiaal

Bij aflevering van een zending gecertificeerd teeltmateriaal wordt door de betrokken leverancier onder toezicht van Naktuinbouw, voor partijen van verschillende rassen of soorten prebasis-, basis- of gecertificeerd materiaal dat gezamenlijk in de handel wordt gebracht, een begeleidend document ter aanvulling op het in Paragraaf 2 bedoelde etiket kan opgesteld en met de zending meegeleverd.

Het begeleidende document voldoet aan de volgende voorschriften:

1. het bevat de informatie zoals op het desbetreffende etiket vermeld;
2. het is in een van de officiële talen van de Unie opgesteld;
3. het wordt ten minste in tweevoud verstrekt (leverancier en afnemer);
4. het vergezelt het materiaal van de plaats van de leverancier naar de plaats van de afnemer;
5. het bevat de naam en het adres van de afnemer;
6. het bevat de datum van afgifte van het document;
7. het bevat, indien van toepassing, aanvullende informatie over de desbetreffende partijen.

Begeleidend document van de leverancier voor CAC-materiaal

CAC-materiaal mag in de handel wordt gebracht met een document (het document van de leverancier). Om elke mogelijke verwarring tussen het document van de leverancier en het etiket of begeleidend document van gecertificeerd materiaal te voorkomen, ziet Naktuinbouw erop toe dat het document van de leverancier niet op de twee andere documenten lijkt. Het document is geel indien het aan de partij wordt bevestigd.

Het document van de leverancier bevat ten minste de volgende informatie:

1. de vermelding „EU-regelgeving en -normen”;
2. de lidstaat waar het document van de leverancier is opgesteld, of de desbetreffende code;
3. de verantwoordelijke officiële instantie (Naktuinbouw);
4. de naam van de leverancier of zijn door Naktuinbouw toegekende fytosanitaire registratienummer/code;
5. een individueel volgnummer, weeknummer of partijnummer; 16.10.2014 L 298/14 Publicatieblad van de Europese Unie NL;
6. de botanische naam;
7. vermelding ‘CAC-materiaal’;
8. de benaming van het ras en, in voorkomend geval, de kloon. In geval van onderstammen die niet tot een ras behoren, de naam van de desbetreffende soort of interspecifieke hybride. Voor geënte fruitgewassen wordt deze informatie voor de onderstam en het erop geënte ras vermeld. Bij rassen waarvoor een aanvraag tot officiële registratie of een aanvraag voor een kweekproduct in behandeling is, wordt het volgende vermeld: „voorgestelde benaming” en „aanvraag in behandeling”;
9. de hoeveelheid;
10. het land van productie en de desbetreffende code, indien dit niet de lidstaat is waar het document van de leverancier is opgesteld;
11. de datum van afgifte van het document.

Het document van de leverancier wordt in onuitwisbare letters in een van de officiële talen van de Unie gedrukt en is makkelijk zichtbaar en leesbaar.

Voorbeeld certificaat

Certificaat / Certificate

EU-regelgeving en -normen / EU rules and -standards

Leverancier (naam / adres / postcode / woonplaats)
Supplier (name / address / zipcode / city)

Afnemer (naam / adres / postcode / woonplaats)
Receiver (name / address / zipcode / city)

Klantnummer / Client number
 Naktuinbouw NL:

Datum / Date

Aantal Number	Gewas / Rasnaam Species / Variety	Partijnummer Lot number	Categorie Category	Extra informatie Extra information

Van dit certificaat is een kopie aanwezig in de administratie van de leverancier
 Dit certificaat geeft aan dat het hierboven omschreven teeltmateriaal is geproduceerd binnen het kwaliteitscontrole- en certificeringssysteem van Naktuinbouw, door Naktuinbouw tijdens de groei is gekeurd en dat het voor aflevering bleek te voldoen aan alle door Naktuinbouw voor dit materiaal gestelde eisen met betrekking tot raszuiverheid, gezondheid en kwaliteit. Dit certificaat wordt verstrekt indien het teeltmateriaal afkomstig is van geïdentificeerd en gecertificeerd uitgangsmateriaal en wanneer het zelf voldoet aan de gestelde eisen. Indien aflevering niet plaatsvindt binnen 10 dagen na de datum van afgifte van dit certificaat, verliest het zijn geldigheid. Het materiaal is afzonderlijk identificeerbaar. Onvolledige invullingen of dooshallingen maken dit certificaat ongeldig. Dit certificaat is 1 jaar geldig na dagtekening.

A copy of this certificate is held at the administration of the supplier
 This document certifies that the above-mentioned propagating material has been produced within the quality control and certification system of Naktuinbouw, has been inspected by Naktuinbouw during the growing season and prior to delivery has proven to meet the Naktuinbouw-requirements regarding trueness-to-variety, soundness and quality. This certificate is issued if the propagating material originates from a crop grown from identified and certified material and has proven to meet certification standards. If delivery does not take place within 10 days after the date of issue of this certificate, it loses its validity. The material is individually identifiable. Incomplete fillings in or deletions nullify this certificate. This certificate is valid till 1 year after date of issue.

Handtekening leverancier / Signature supplier

Hoofd Keuringen / Head Inspections
 Ir. P. van Nieuwkoop

Naktuinbouw, Postbus 40, 2370 AA Roelofarendsveen, The Netherlands, Tel +31 (0)71 332 62 62, E-mail: keuringen@naktuinbouw.nl
 www.naktuinbouw.eu

K004-0001-250 L 2022

V

Wanneer de informatie in het begeleidende document in tegenspraak is met de informatie op het etiket, heeft de informatie op het etiket voorrang

Voorbeelden Etiketten: waarmedestroomkjes, kistkaartjes en palletkaarten;

WAARMERK-STROOMKJES GROOTFRUIT

De minimale afmeting voor het officiële gedeelte van het waarmedestroomkje moet zijn: **30 * 200 mm**

Prebasismateriaal

	Ras: Botanische naam* 'Rasaanduiding'	Certificaat	Plant Passport-PZ CODE XX
	Handelsnaam: AANDUIDING HANDELSNAAM Tussenstam: 'Rasaanduiding tussenstam' Onderstam: 'Aanduiding onderstam'	Aantal: X	
Reg.nummer: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Categorie: Prebasismateriaal	EU-Regelgeving/normen	

Basismateriaal

	Ras: Botanische naam* 'Rasaanduiding'	Certificaat	Plant Passport-PZ CODE XX
	Handelsnaam: AANDUIDING HANDELSNAAM Tussenstam: 'Rasaanduiding tussenstam' Onderstam: 'Aanduiding onderstam'	Aantal: X	
Reg.nummer: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Categorie: Basismateriaal	EU-Regelgeving/normen	

Gecertificeerd

	Ras: Botanische naam* 'Rasaanduiding'	Certificaat	Plant Passport-PZ CODE XX
	Handelsnaam: AANDUIDING HANDELSNAAM Tussenstam: 'Rasaanduiding tussenstam' Onderstam: 'Aanduiding onderstam'	Geproduceerd in: XX Aantal: X FXL	
Reg.nummer: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Ras met officieel erkende beschrijving Categorie: Gecertificeerd	EU-Regelgeving/normen	

Kwekersmateriaal

	Ras: Botanische naam* 'Rasaanduiding'	Kwekersmateriaal	Plant Passport-PZ CODE XX
	Handelsnaam: AANDUIDING HANDELSNAAM Tussenstam: 'Rasaanduiding tussenstam' Onderstam: 'Aanduiding onderstam'	Aantal: X Ras heeft geen status, testmateriaal	
Reg.nummer: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Categorie: VGS-Basismateriaal-X	EU-Regelgeving/normen	

CAC-materiaal

	Ras: Botanische naam* 'Rasaanduiding'	Geproduceerd in: XX	Plant Passport-PZ CODE XX
	Handelsnaam: AANDUIDING HANDELSNAAM Tussenstam: 'Rasaanduiding tussenstam' Onderstam: 'Aanduiding onderstam'	Aantal: X FXL / In vitro	
Reg.nummer: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Ras met officieel erkende beschrijving Categorie: CAC	EU-Regelgeving/normen	

Elite-uitvoering

	Ras: Botanische naam* 'Rasaanduiding'	Certificaat	Plant Passport-PZ CODE XX
	Handelsnaam: AANDUIDING HANDELSNAAM Tussenstam: 'Rasaanduiding tussenstam' Onderstam: 'Aanduiding onderstam'	Geproduceerd in: XX Aantal: X FXL	
Reg.nummer: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Ras met officieel erkende beschrijving Categorie: Gecertificeerd	EU-Regelgeving/normen	

Variabele gegevens (■ = optie, ■ = verplicht) (Grijze ondergrondkleur is alleen ter illustratie)

	Ras: Botanische naam* 'Rasaanduiding'	Certificaat	Plant Passport-PZ CODE XX
	Handelsnaam: AANDUIDING HANDELSNAAM Tussenstam: 'Rasaanduiding tussenstam' Onderstam: 'Aanduiding onderstam'	Geproduceerd in: XX Aantal: X FXL / In vitro	
Reg.nummer: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Ras met officieel erkende beschrijving Categorie: Aanduiding categorie	EU-Regelgeving/normen	

- Gecertificeerd** IP-tag 120gr Blauw natsterk, weerbestendig en lichtecht etikettenpapier.
  - Basis- en Prebasis** IP-tag 120gr Wit etikettenpapier (+ paarse balk in PMS 258U voor Prebasismateriaal).
  - Kwekersmateriaal** IP-tag 120gr Lichtgroen natsterk, weerbestendig en lichtecht etikettenpapier (drukkleur: PMS 358U).
  - CAC-materiaal** IP-tag 120gr Geel natsterk, weerbestendig en lichtecht etikettenpapier (drukkleur: PMS 601U).
  - Elite-uitvoering** IP-tag 120gr Wit etikettenpapier. Oranje ondergrond drukken in PMS 021U blauwe ondergrond in PMS 2905U.
- *J Botanische naam bestaat uit geslachtsnaam en indien van toepassing rasnaam.

KISTKAARTJES SOFTFRUIT

De minimale afmeting voor het officiële gedeelte van het kistkaartje moet zijn: **40 * 105 mm**

Prebasismateriaal

 Jaar: 2019 Registratienr: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Ras: Botanische naam *) 'Rasaanduiding' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7	Plant Passport EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 20XX Aantal per kist: XXX	54708
	Certificaat Geproduceerd in: XX Categorie: Prebasismateriaal		

Kwekersmateriaal

 Jaar: 2019 Registratienr: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Ras: Botanische naam *) 'Rasaanduiding' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7	Plant Passport EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 20XX Aantal per kist: XXX	54708
	Kwekersmateriaal Geproduceerd in: XX Categorie: VGS-Basismateriaal-X		

Basismateriaal

 Jaar: 2019 Registratienr: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Ras: Botanische naam *) 'Rasaanduiding' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7	Plant Passport EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 20XX Aantal per kist: XXX	54708
	Certificaat Geproduceerd in: XX Categorie: Basismateriaal-X		

CAC-materiaal

 Jaar: 2019 Registratienr: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Ras: Botanische naam *) 'Rasaanduiding' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7 Voorgestelde benaming / aanvraag in behandeling CAC-materiaal Geproduceerd in: XX	Plant Passport EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 20XX Aantal per kist: XXX	54708
	Categorie: CAC		

Gecertificeerd

 Jaar: 2019 Registratienr: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Ras: Botanische naam *) 'Rasaanduiding' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7	Plant Passport EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 20XX Aantal per kist: XXX	54708
	Certificaat Geproduceerd in: XX Categorie: Gecertificeerd		

Variabele gegevens (■ = optie, ■ = verplicht)

 Jaar: 2019 Registratienr: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Ras: Botanische naam *) 'Rasaanduiding' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7	Plant Passport EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 20XX Aantal per kist: XXX	54708
	Certificaat Geproduceerd in: XX Categorie: Aanduiding categorie		

*) Botanische naam bestaat uit geslachtsnaam en indien van toepassing rasnaam.
 Grijsje ondergrondkleur alleen ter illustratie.

'Standaard' label met willekeurige invulling

 Jaar: 2019 Registratienr: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Ras: Frangaria x ananassa 'Elsanta' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7	Plant Passport EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 2017 Aantal per kist: 500	54708
	Certificaat Geproduceerd in: PL Categorie: Gecertificeerd		

Bold Italic c.11
Bold c.11

Vlag heeft witte sterren, maar deze nemen de kleur aan van het papier (mits het geen gedrukte kleur is).

Regular c.9
Bold c.9

Alle tekst: Info Office
 Spatiering -50 (in illustrator)
 Regeltransport 12,4 pt (alle corpse)

Variabele gegevens (■ = optie, ■ = verplicht)

 Jaar: 2019 Registratienr: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Ras: Botanische naam *) 'Rasaanduiding' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7	Plant Passport EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 20XX Aantal per kist: XXX	54708
	Certificaat Geproduceerd in: XX Categorie: Aanduiding categorie		

Label nr.
 Regular c.7

PALLETKAARTEN SOFTFRUIT

IP-tag 120gr Blauw Inzaker, weerbestendig en lichtecht etikettenpapier voor **Gecertificeerd materiaal**.
Opdruk: Zwart

Info-Offset: c. 15 op 20pt In Regular, Bold en **Bold cursief** als aangegeven.
Botanische naam en Categorie: c. 20 op 20pt
Handelsnaam: BOLD KAPITALE c. 13 op 20pt

Toekenningscijfer: -10 (Qua)®
Toekenningscijfer: -50 (Illustrati)

Alle items (■ = optie, ■ = verplicht)

Plant Passport	
	
Jaar: 2019	Ras: Botanische naam* 'Rasaanduiding' Handelsnaam: IN KAPITALEN BOLD
	Certificaat Geproduceerd in: XX
	Categorie: Aanduiding categorie 54708 Ras met officieel erkende beschrijving
	Voorgestelde benaming / aanvraag in behandeling Ras heeft geen status, testmateriaal
Registratienr: NL-123456789	EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 20XX
Partijnummer: 1234567890	Aantal per kist: XXX Aantal kisten: XX
	

Gecertificeerd

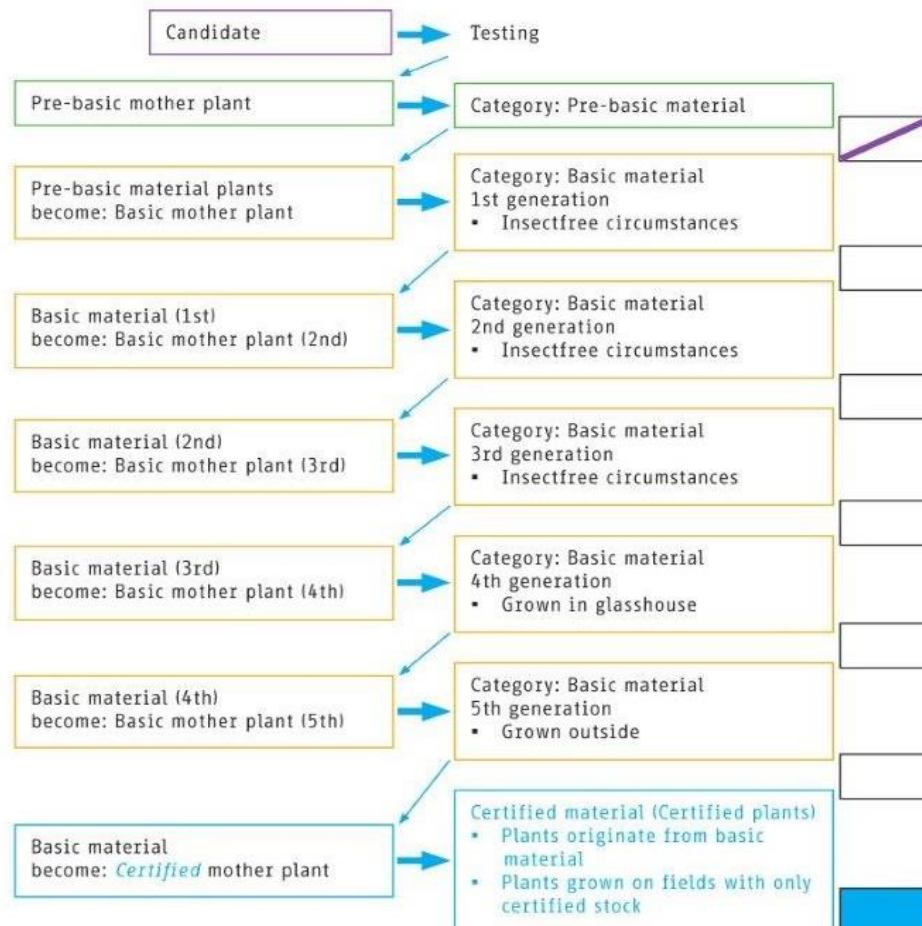
Plant Passport	
	
Jaar: 2019	Ras: Botanische naam* 'Rasaanduiding' Handelsnaam: IN KAPITALEN BOLD c.13
	Certificaat Geproduceerd in: XX
	Categorie: Gecertificeerd 54708
Registratienr: NL-123456789	EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 20XX
Partijnummer: 1234567890	Aantal per kist: XXX Aantal kisten: XX
	

* Botanische naam bestaat uit geslachtsnaam en Indiel van toepassing rasnaam

Bijlage 3: Aantal generaties basismateriaal

Gewas	Aantal generaties
<i>Cydonia oblonga</i>	3
<i>Fragaria sp</i>	5 ** Generaties 1 t/m 3 minimaal insectenvrij Generatie 4 minimaal bedekt (kas)
<i>Malus sp</i>	3
<i>Prunus sp</i>	3
<i>Pyrus sp</i>	3
<i>Ribes sp</i>	3
<i>Rubus sp</i>	2
<i>Vaccinium sp</i>	2

**Schema Aardbei:

Bijlage 4: Belending

Naast hetgeen wat in artikel 10.12 van de handleiding wordt gesteld geldt dat bij instandhouding/vermeerdering van basismoederplanten, basismateriaal, gecertificeerde moederplanten en/of gecertificeerd materiaal, de leverancier voor onderstaande gewasgroepen de navolgende isolatieafstand en belendingseisen in acht dient te nemen:

Gewas EU geregeld	Prebasis moederplant en prebasis materiaal	Basis moederplant en basis materiaal BM1, BM2, BM3	Basis moederplant en basis materiaal BM4 minimaal bedekt (kas), BM5	Gecertificeerd moederplant en gecertificeerd materiaal
	t.o.v. categorie CAC en/of productie	t.o.v. categorie CAC en/of productie	t.o.v. categorie CAC en/of productie	t.o.v. categorie CAC en/of productie
Fragaria sp	Insectenvrij + 100 m	Insectenvrij + 100 m	100 meter	50 meter
Rubus sp	Insectenvrij + 100 m	100 meter	-	100 meter
Vaccinium sp	Insectenvrij	200 meter	-	5 meter t.o.v. CAC en 200 meter productie

Gewas	Prebasis moederplant en prebasismateriaal t.o.v. categorie CAC en/of productie	Basis moederplant en basis materiaal t.o.v. categorie CAC en/of productie	Gecertificeerd moederplant t.o.v. categorie CAC en/of productie	Gecertificeerd materiaal t.o.v. categorie CAC en/of productie
<i>Cydonia oblonga</i>	insectenvrij	50 m	5 m	Geen wortelcontact
<i>Malus sp</i>	insectenvrij	50 m	5 m	Geen wortelcontact
<i>Prunus sp</i>	insectenvrij	50 m	5 m	Geen wortelcontact
<i>Pyrus sp</i>	insectenvrij	50 m	5 m	Geen wortelcontact

Daarnaast gelden de volgende belendingseisen voor:

Prunus:

250 meter vanwege PNRSV, PDV en PPV in alle categorieën, behalve gecertificeerd materiaal.

Prebasis moederplanten en prebasismateriaal hebben vanwege teelt onder insectenvrije omstandigheden al voldoende bescherming.

Indien Basismoederplanten en basismateriaal worden opgekweekt onder insectenvrije omstandigheden, hebben zij (al) voldoende bescherming.

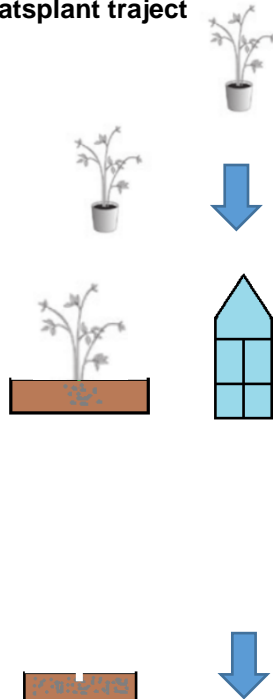
Belendingseisen kandidaat-prebasismoederplanten t.o.v. PBM, BM en CM zie bijlage 5:

5a Instandhoudingstraject Rubus voor kandidaatplanten en prebasismateriaal en

5b Instandhoudingstraject Fragaria voor kandidaatplanten en prebasismateriaal

Bijlage 5a Instandhoudingstraject Rubus voor kandidaatplanten en prebasismateriaal

Kandidaatsplant traject

Kandidaatplant

Insectenvrij wegzetten in een kandidaatsruimte.
 Belendingseisen in acht nemen

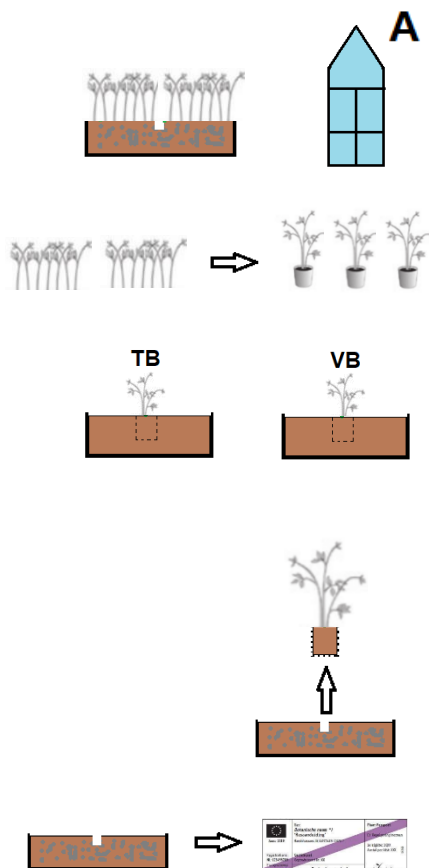
De moederplant gedurende het seizoen toetsen (bijlage I en II 2014/98/EU).

Door Naktuinbouw wordt d.m.v. monsternamen de identificatie van ras/ selectie vastgelegd in de DNA database.

Bemonsteringsuitslagen negatief? -> bedrijf biedt de kandidaatplant voor aanvaarding als **prebasismoederplant** aan Naktuinbouw aan. Aanvaarding vindt plaats op basis van een officiële inspectie en van de toetsingsresultaten, gegevens en procedures overeenkomstig artikel 30 (2014/98/EU)

De aanvaarde **prebasismoederplant/blok** verhuist naar een aparte insectenvrije PBM ruimte voor vermeerdering en/of instandhouding (*kwaliteitscontrole*: cane uit de wortelblok wordt elders opgeplant voor de vruchtcontrole)

Productie/instandhouding PBM

Stekken/planten afkomstig van prebasismoederblokken kunnen gebruikt worden voor instandhouding en/of maken van Prebasismateriaal

Werkwijze:

1. Stekken worden gesneden en opgepot tot bewortelde plant
2. Bewortelde planten worden verdeeld in toetsbakken (TB) voor instandhouding en vermeerderingsbakken (VB) voor productie van Prebasismateriaal.
  - Planten in de TB worden getoetst (bijlage I en II 2014/98/EU).
  - Planten in de VB naast visuele inspecties alleen op RBDV
3. *kwaliteitscontrole*: aan het einde van het groeiseizoen. Cane uit de wortelblok halen en elders opplanten voor de vruchtcontrole
4. Alle uitslagen van de bemonstering **negatief**? Blok kan geleverd worden als PBM moederblok of

gebruikt worden voor verdere instandhouding.
Instandhouding? Begin weer bij A

Voorwaarden instandhouding pre-basis moederplanten en materiaal

- Monstername en toetsing door Naktuinbouw
- Bij positieve bemonsteringsuitslagen dient plantmateriaal uit het kandidaats/instandhoudings traject verwijderd, dan wel vernietigd te worden.
- Teelt dient plaats te vinden onder insectenvrije omstandigheden.
- Er wordt uit de grond geteeld, in grondvrije of gesteriliseerde groeimedia.
- Moederplant wordt gedurende het gehele productie proces van de wortelblok bloesemvrij gehouden.
- Gedurende het productie proces is d.m.v. toetsing en inspectie aangetoond dat het plantmateriaal vrij bevonden is van de in bijlage I en II van 2014/98/EU genoemde pathogenen/organismen (elke plant is vertegenwoordigd in deze monstername).
- De cane weggesneden uit de PBM wortelblok dient ter nacontrole opgepot en in vrucht gebracht te worden, zodat het bedrijf een gedegen visuele beoordeling op 'crumbly fruit' kan uitvoeren. Wortelblokken (+ evt. nakomelingen) waarvan de canes positief bevonden zijn op 'crumbly fruit' dienen verwijderd te worden. Naktuinbouw houdt hier toezicht op.
- Elke PBM (moeder) plant/blok bestemd voor de productie van PBM wortelmateriaal moet voorzien zijn van een apart partijnummer zodat de herkomst ten allen tijde te herleiden is.
- Voor de instandhouding van een ras worden minimaal 3 moederplanten opgeplant.
- Er is een hygiëne protocol is aanwezig
- De leverancier controleert regelmatig de rasechtheid van de prebasismoederplanten en het prebasismateriaal. Naktuinbouw houdt hier toezicht op.
- Implementatie van een instandhoudingssysteem gebeurt in overleg met en na goedkeuring van Naktuinbouw.
- De verplichte monsternames en toetsingen dienen iedere 2 jaar te worden uitgevoerd.

Uit te voeren bemonsteringen/toetsingen bij kandidaat-prebasismoederplanten en instandhouding prebasismoederplanten (volgens bijlage II van 2014/98/EU)

Schimmels en oömyceten

Phytophthora spp. de Bary [1PHYTG]   PCR max. 150 gram wortels   mrt-nov

Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's

okt-nov

<i>Apple mosaic virus</i> [APMV00]	<i>Chenopodium quinoa</i> Max. 5 bladeren met wortels
<i>Arabis mosaic virus</i> [ARMV00]	<i>Chenopodium quinoa</i> Max. 5 bladeren met wortels
<i>Black raspberry necrosis virus</i> ([BRNV00],	<i>R.occidentalis</i> 3 TB combineren blad en steel
<i>Candidatus Phytoplasma rubi</i> [PHYPRU]	<i>R.occidentalis</i> 3 TB combineren blad en steel
<i>Cucumber mosaic virus</i> [CMV000]	<i>Chenopodium quinoa</i> Max. 5 bladeren met wortels
<i>Raspberry bushy dwarf virus</i> ([RBDV00],	<i>Elisa</i> 2 blaadjes/PCR 25 blaadjes per monster
<i>Raspberry leaf mottle virus</i> [RLMV00,	<i>R.occidentalis</i> 3 TB combineren blad en steel
<i>Raspberry ringspot virus</i> ([RPRSV0],	<i>Chenopodium quinoa</i> Max. 5 bladeren met wortels
<i>Raspberry vein chlorosis virus</i> ([RVCV00],	<i>R. Idaeus Baumforth's Seedling</i> ??
<i>Raspberry yellow spot</i> [RYS000]	<i>R.occidentalis</i> 3 TB combineren blad en steel
<i>Rubus yellow net virus</i> ([RYNV00],	<i>R.occidentalis</i> 3 TB combineren blad en steel
<i>Strawberry latent ringspot virus</i> ([SLRSV0],	<i>R.occidentalis</i> 3 TB combineren blad en steel
<i>Tomato black ring virus</i> [TBRV00]	<i>R.occidentalis</i> 3 TB combineren blad en steel

- *ArMV*, *RpRSV*, *SLRSV*, *TBRV* worden in het kandidaatstraject getoetst middels *Chenopodium quinoa* (sap inoculation). *Cherry leaf roll virus* (CLR) wordt hierin ook meegenomen.
Zolang planten niet in de volle grond staan is hierbij weinig tot geen risico op (her)besmetting.

Visuele inspectie, en in geval van twijfel uit te voeren bemonsteringen/toetsingen bij kandidaat-prebasismoederplanten en instandhouding prebasismoederplanten (volgens bijlage I van 2014/98/EU)

Bacteriën

Agrobacterium spp. Conn [1AGRBG]
Rhodococcus fascians Tilford [CORBFA]

Schimmels en oömyceten

Peronospora rubi Rabenhorst [PERORU]

Insecten en mijten

Resseliella theobaldi Barnes [THOMTE]

Belendingseisen kandidaat-prebasismoederplanten t.o.v. PBM, BM en CM

Gewas	Prebasis moederplant en prebasis materiaal	Basis moederplant en basis materiaal BM1, BM2	Basis moederplant en basis materiaal BM4 (bedekt), BM5	Gecertificeerd moederplant en gecertificeerd materiaal
	t.o.v. kandidaat	t.o.v. kandidaat	t.o.v. kandidaat	t.o.v. kandidaat
Rubus sp	Insectenvrij + 100 m	100 meter	-	100 meter

- IT (in toetsing) planten mogen pas verhuizen naar een PBM ruimte als alle benodigde toetsingen zijn afgerond

In gevallen waarbij niet aan de isolatieafstanden kan worden voldaan kan Naktuinbouw besluiten extra monsternames uit te voeren.

Kandidaat-prebasismoederplanten zijn het uitgangspunt van het productie- en certificeringsproces van teeltmateriaal en fruitgewassen. Daarom moeten hiervoor de strengste fytosanitaire voorschriften gelden om te waarborgen dat zij vrij zijn van de relevante plaagorganismen.

Kandidaatsplanten zonder de geldende isolatieafstanden ten opzichte van gecertificeerd plantmateriaal op kweken? Planten zijn al bij binnenkomst d.m.v. een onderliggend toets resultaat vrij bevonden van de volgende pathogenen:

- zwarte-frambozennecrosevirus / black raspberry necrosis virus (BRNV)
- frambozenvlekkerigheidsvirus / raspberry leaf mottle virus (RLMV)
- Rubus-geelnerfvirus / Rubus yellow net virus (RYNV)
- frambozenerfchlorosevirus / raspberry vein chlorosis virus (RVCV)
- Raspberry Bushy Dwarf Virus (RBDV)

En tevens een aantoonbare visuele inspectie op:

- Phytophthora Rubi

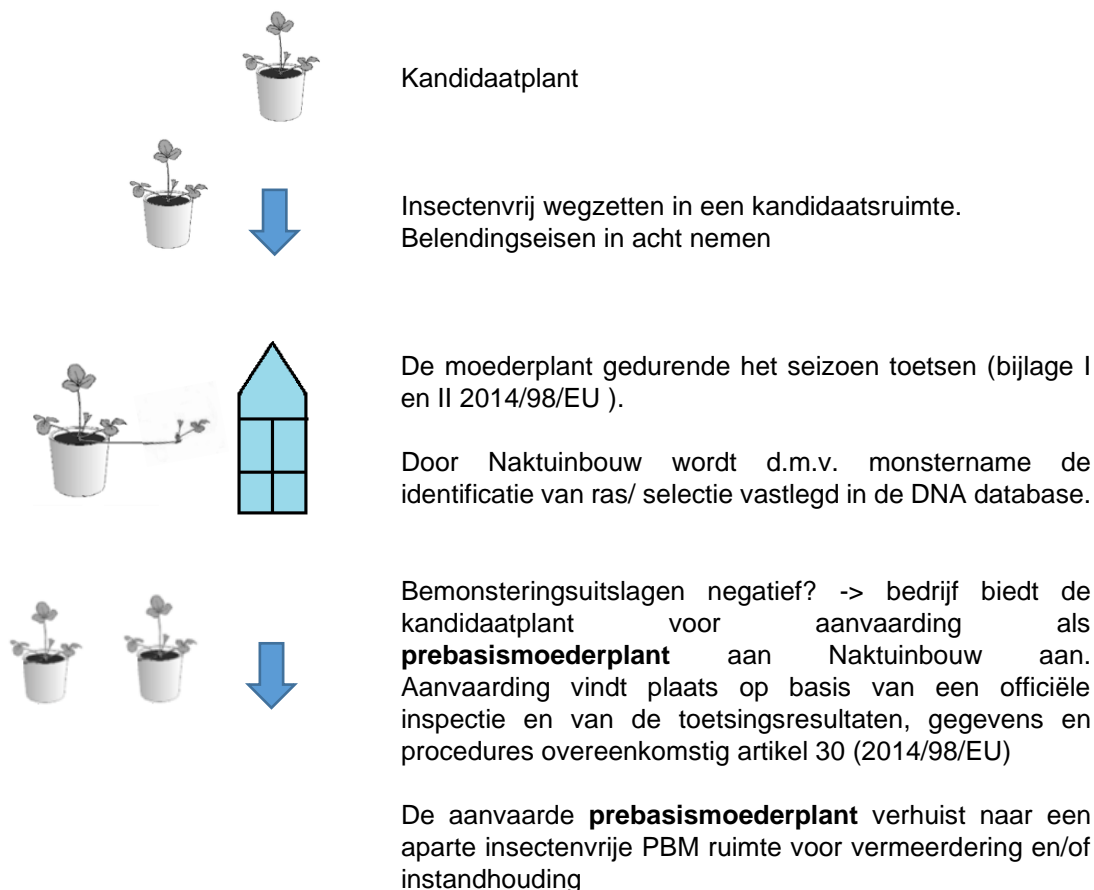
Of worden direct bij binnenkomst meegenomen in het toetsingstraject.

Overige voorschriften

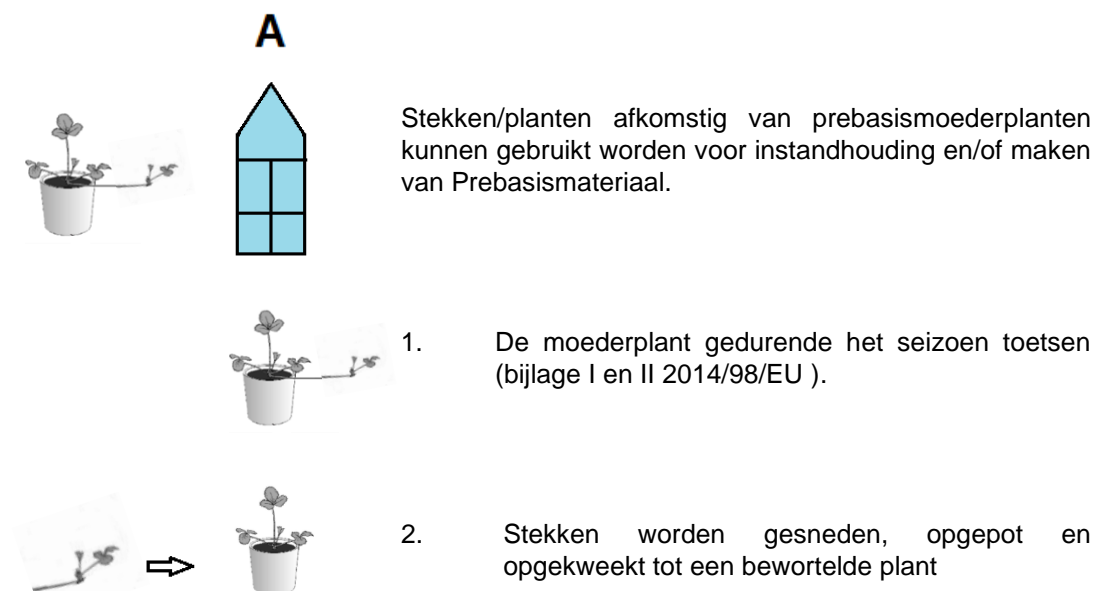
Naast boven genoemde dient rekening gehouden te worden met de in artikel 9 en 10 van uitvoeringsrichtlijn 2014/98/EU beschreven voorschriften voor kandidaat-prebasismoederplanten, voor hernieuwing geproduceerde prebasismoederplanten en pre-basis materiaal.

Bijlage 5b: Instandhoudingstraject Fragaria voor kandidaatplanten en Prebasismateriaal

Kandidaatsplant traject

Productie/instandhouding PBM

Bemonstering hiervan voor instandhouding 1x per 2 jaar

- *Colletotrichum acutatum* en *Phytophthora cactorum* worden gecombineerd in een combitoets.
 Op aanvraag kan ook *Pestalotiopsis* hierin worden meegenomen
- * Bij luis overdraagbare virussen jaarlijks afwisselen van toetsmethode 'UC 5' en 'RT-PCR'

Visuele inspectie, en in geval van twijfel uit te voeren bemonsteringen/toetsingen bij kandidaat-prebasismoederplanten en instandhouding prebasismoederplanten (volgens bijlage I van 2014/98/EU)

Bacteriën

Candidatus Phlomobacter fragariae Zreik, [PHMBFR]

Schimmels en oömyceten

Podosphaera aphanis [PODOAP]
Rhizoctonia fragariae [RHIZFR]
Verticillium albo-atrum [VERTAA]
Verticillium dahliae [VERTDA]

Insecten en mijten

Chaetosiphon fragaefolii Cockerell [CHTSFR]
Phytonemus pallidus Banks [TARSPA]

Nematoden

Ditylenchus dipsaci [DITYDI]
Meloidogyne hapla Chitwood [MELGHA]   Visuele inspectie vd wortels (knobbels)
Pratylenchus vulnus [PRATVU]   Visuele inspectie vd wortels

Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's

Candidatus Phytoplasma asteris Lee et al. [PHYPAS]
Candidatus Phytoplasma australiense Davis et al. [PHYPAU]
Candidatus Phytoplasma fragariae [PHYPPG]
Candidatus Phytoplasma pruni [PHYPPN]
Candidatus Phytoplasma solani . [PHYPSO]
Clover phyllody phytoplasma [PHYPO3]
Strawberry multiplier disease phytoplasma [PHYP75]

Belendingseisen kandidaat-prebasismoederplanten t.o.v. PBM, BM en CM:

Gewas	Prebasis moederplant en prebasis materiaal	Basis moederplant en basis materiaal BM1, BM2, BM3	Basis moederplant en basis materiaal BM4 (bedekt), BM5	Gecertificeerd moederplant en gecertificeerd materiaal
	t.o.v. kandidaat	t.o.v. kandidaat	t.o.v. kandidaat	t.o.v. kandidaat
<i>Fragaria</i> sp	Insectenvrij + 100 m	Insectenvrij + 100 m	100 meter	50 meter

In gevallen waarbij niet aan de isolatieafstanden kan worden voldaan kan Naktuinbouw besluiten extra monsternames uit te voeren.

Kandidaat-prebasismoederplanten zijn het uitgangspunt van het productie- en certificeringsproces van teeltmateriaal en fruitgewassen. Daarom moeten hiervoor de strengste fytosanitaire voorschriften gelden om te waarborgen dat zij vrij zijn van de relevante plaagorganismen.

Kandidaatsplanten zonder de geldende isolatieafstanden ten opzichte van gecertificeerd plantmateriaal op kweken? Planten zijn al bij binnenkomst d.m.v. een onderliggend toets resultaat vrij bevonden van de volgende pathogenen:

- Xanthomonas Fragariae
- Aardbeikrinkelvirus (SCV)
- Aardbeivlekkenvirus (SMoV)
- Aardbeizwakgeelrandvirus (SMYEV)
- Aardbeinerfbandmozaïekvirus (SVBV)

En tevens aantoonbaar visueel geïnspecteerd te zijn op:

- Aardbeimijt

Of worden direct bij binnenkomst meegenomen in het toetsingstraject.

Overige voorschriften

Naast boven genoemde dient rekening gehouden te worden met de in artikel 9 en 10 van uitvoeringsrichtlijn 2014/98/EU beschreven voorschriften voor kandidaat-prebasismoederplanten, voor hernieuwing geproduceerde prebasismoederplanten en pre-basis materiaal.

Bijlage 6a: Eisen gesteld aan in vitro vermeerderd gecertificeerd materiaal

1. In vitro vermeerdering dient plaats te vinden vanuit teeltmateriaal (vivo of vitro) dat door Naktuinbouw of door een certificerende autoriteit in een ander EU lidstaat is gecertificeerd/ingedeeld in klasse prebasis (afkomstig van moederplanten in de klasse prebasis).
2. Bedrijven mogen zelf hun in vitro vermeerderingsschema opstellen voor fruitgewassen alsook de hier aangekoppelde nacontrole momenten voor toetsing, identiteitscontrole en vruchtbeoordeling. Nacontrole momenten op prebasis niveau is een voorwaarde. Voorwaarde is dat er goedkeuring door Naktuinbouw plaats vindt en dat het voldoet aan en valt binnen de EU regelgeving.
3. Instandhouding van prebasismateriaal voor gebruik in vitro is maximaal twee jaar, daarna vernieuwen. Vernieuwen vanuit in vitro is toegestaan onder voorwaarde van een volledige controlecheck met uitzondering van nematoden en fytoplasma's
4. Aan Naktuinbouw dient gemeld te worden in welk laboratorium het materiaal in vitro zal worden vermeerderd. Vermeerdering dient plaats te vinden in een door Naktuinbouw geaccepteerd en bij Naktuinbouw geregistreerd weefselweek laboratorium. Een buitenslands lab binnen de EU valt onder controle van betreffende lidstaat en valt onder EU certificering. Een lab in een derde land en materiaal daarvan wordt enkel geaccepteerd als het een onderdeel is van een NL lab en dat de vermeerdering binnen een gesloten systeem plaats vindt.
5. In vitro vermeerderde rassen moeten voldoen aan de voorwaarden zoals beschreven in bijlage I van de Handleiding Fruitgewassen.
6. Voor grootfruit geldt dat in vitro vermeerdering is toegestaan voor onderstammen en alleen voor stabiele fruitrassen, blijkend uit lid 13, vanwege het hoge risico op afwijkingen. Voor Sofffruit geldt dat In vitro vermeerdering van als niet stabiel bekend staande rassen, blijkend uit lid 13, niet is toegestaan vanwege het hoge risico op afwijkingen. Verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de vermeerderaar.
7. Naktuinbouw stelt het aantal toegestane delingen vanuit prebasismateriaal in dezelfde categorie voor fruitgewassen op maximaal 10 delingen en binnen een kalenderjaar. Bij meer delingen of langer dan een kalenderjaar valt het terug in categorie. Voor *Vaccinium* geldt een periode van 2 kalenderjaren
8. Gebruik van antibiotica is niet toegestaan.
9. Gebruik minimale hoeveelheden groeihormonen.
10. Gecertificeerd materiaal afleveren in Agar in de categorie basismateriaal is niet toegestaan als er geen mogelijkheid bestaat voor een identiteitscheck.
11. Om een goede controle door Naktuinbouw mogelijk te maken moet van moederplant tot eindproduct van elke vermeerderingsstap een administratie worden bijgehouden.
12. Bij aflevering van in vitro vermeerderd materiaal dient op het certificaat en/of het certificeringslabel te worden aangegeven dat het materiaal in vitro is vermeerderd. Deze eis vervalt als er na de in vitro vermeerdering nog een normale vegetatieve vermeerdering plaats vindt, waarbij vastgesteld is dat er geen sprake is van (zichtbare) afwijkingen in de betreffende partij moederplanten/teeltmateriaal.

13. Naktuinbouw schrijft voor dat op in vitro vermeerderd materiaal een identiteitscontrole wordt uitgevoerd vóór aflevering van het betreffende materiaal.
Voor de identiteitscontrole voor basis materiaal dient na de in vitro vermeerdering het materiaal nog voor nacontrole te worden opgeplant, zodanig dat Naktuinbouw een goede identiteitscontrole kan uitvoeren. Dit kan ook bij een vermeerderaar plaatsvinden. De verplichte controle is met name na initiatie PBM en vóór de eerste keer vermeerderen erg belangrijk. Pas daarna mag er commercieel worden uitgeleverd. De raseigenaar moet de controle uitvoeren. De uitvoering van de identiteitscontrole onder toezicht van Naktuinbouw is de verantwoordelijkheid van de raseigenaar.
14. Voor deze identiteitscontrole voor gecertificeerd materiaal dient er na de in vitro vermeerdering een monster te worden opgeplant voor nacontrole, zodanig dat Naktuinbouw een goede identiteitscontrole kan uitvoeren. dit monster dient te bestaan uit 1 % van het aantal vermeerderde planten, met een minimum van 100 en een maximum van 300 planten; indien er een goed beeld van de identiteit kan worden verkregen tijdens de groei en of het afharden van de planten, kan ook hier een identiteitscontrole worden uitgevoerd. De vermeerderaar/raseigenaar is zelf verantwoordelijk voor de opplant van dit monster. Dit is geen taak van het (service)lab.
15. Identiteit op de vrucht en vruchteigenschappen wordt door de eigenaar beoordeeld onder toezicht van Naktuinbouw.
16. Indien er afwijkingen in een partij worden aangetroffen, waardoor er geen sprake meer is van een raszuivere of rasechte (mutatie) partij, dan is aflevering van deze partij en de bijbehorende lijn waar deze partij uitkomt niet meer toegestaan.
17. Net als bij reguliere keuringen wordt bij in vitro een jaarlijkse check Naktuinbouw op administratie en werkwijze en worden afgeharde planten regelmatig fyto-sanitair gecheckt.
18. Afharden in klimaatkamers of andere gesloten ruimtes samen met niet fruitrassen is toegestaan mits virusoverdracht middels een risicoanalyse per geslacht is uitgesloten

Bijlage 6b: Eisen gesteld aan in vivo vermeerderd gecertificeerd materiaal in een kas of indoor farming

1. Teeltmateriaal moet voldoen aan de eisen gesteld in de richtlijn en uitvoeringsrichtlijnen voor fruitgewassen
2. In een kas of indoor farming vermeerderde rassen moeten voldoen aan de voorwaarden zoals beschreven in bijlage I van de Handleiding Fruitgewassen
3. Het aantal vermeerderingscycli (lees groeiseizoenen) vanuit prebasis en basis voor fruitgewassen in een kas of indoor farming is niet gebonden aan een kalenderjaar
4. Klimaatkamers kunnen, mits goed sluitend, dienen als scheiding indien anders niet aan de belendingsafstanden kan worden voldaan (BM4 t/m CM t.o.v. CAC en productie)
5. Verder zijn de normale keurings- eisen en frequenties van toepassing.

Bijlage 7: Toetsen en Toetsmethoden

De toetsen en toleranties zijn per genoemd geslacht en soort te raadplegen op de volgende pagina's

Matrix Fragaria

Matrix Malus*

Matrix Prunus domestica

Matrix Prunus avium, Prunus cerasus

Matrix Prunus persica-armeniaca

Matrix Pyrus, Cydonia

Matrix Ribes

Matrix Rubus

Matrix Vaccinium

Waarbij de volgende kleuren onderstaande betekenis hebben:

zwart: wettelijk

rood: alleen onderdeel van Naktuinbouw certificering

blauw: extra in 2020-177

* Toetsmatrix Malus: er geldt bij toetsen op ACLSV, ApMV, ASGV en ASPV bij gecertificeerde moederplanten een tolerantie van 2%. (Er worden 6 monsters van 25 blaadjes per partij getoetst . Er worden 6 x 4 virusbepalingen gedaan per partij. Hiervan mogen er max 2 bepalingen positief zijn).

Toetsmatrix Fragaria																				
Pathogenen	Afkorting	Regelgeving				Toetsmethode				Categorieën										
		2000-29-EG	2014-98-EU	Huidige matrix	2020-177	1. Fragaria vesca UC5	2. Fragaria virginia UC12	3. F. vesca semperfl. Alpine	4. Fragaria vesca EMC	5. Chenopodium quinoa	6. Visueel	7. kweekmethode	8. ELISA	9. PCR	Candidate	Pre-basis	Basis	Gecert. moederplanten	Gecertificeerd	CAC moederplanten
Pathogenen																				
Bemonsteringsfrequentie →															1 x	1/jaar	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Virus																				
Strawberry crinkle virus	SCV		X	X	X	X								X	X	X				
Strawberry mild yellow-edge virus	SMYEV		X	X	X	X								X	X	X				
Strawberry mottle virus	SMoV		X	X	X	X								X	X	X				
Strawberry vein banding virus	SVBV		X	X	X		X							X	X	X				
Strawberry chlorotic fleck associated virus	StCFV				X															
Strawberry latent C virus	SLCV				X			X							X	X				
Strawberry pseudo mild yellow-edge virus	SPMYEV				X			X							X	X				
Strawberry palidosis:					X		X													
Strawberry pallidosis-associated virus	SPaV	?												X	X	X				
Beet pseudo yellows virus	BPYV													X	X	X				
Tobacco streak virus	TSV			X				X						*	X	X				
Arabis mosaic virus	ArMV		X	X	X				X					*	X	X				
Raspberry ringspot virus	RpRSV		X	X	X				X					*	X	X				
Strawberry latent ringspot virus	SLRSV		X	X	X				X			(x)			X	X				
Tomato black ring virus	TBRV		X	X	X				X					*	X	X				
Tomato ringspot virus	ToRSV	X		X					X					*	X	X				
Fytoplasma																				
aster yellows, leaf roll, green petal, witches'broom, feather leaf, lethal decline, phytoplasma yellows, multiplier plant				X		X	X							X						
Candidatus phytoplasma asteris				X	X									x	X	X				
Candidatus phytoplasma australiense				X										x	X	X				
Candidatus phytoplasma fragariae				X										x	X	X				
Candidatus phytoplasma pruni				X										x	X	X				
Candidatus phytoplasma Solani (Stolbur)				X										x	X	X				
Clover Phyllody Phytoplasma				X										x	X	X				
Strawberry multiplier disease Phytoplasma				X	X									x	X	X				
Strawberry witches 'broom Phytoplasma		X		X										x	X	X				
Bacterie (achtig)																				
Rickettsia yellows				X						X										
Xanthomonas fragariae				X	X									X	X	X				
Candidatus Phlomobacter fragariae		X		X						X										
Nematoden																				
Aphelenchoides besseyi			X												X	X				
Aphelenchoides blastophorus			X												X	X				
Aphelenchoides fragariae			X												X	X				
Aphelenchoides ritzemambosi			X												X	X				
Schimmel																				
Phytophthora fragariae			X	X							X			X	X	X				
Phytophthora cactorum			X	X	X									X	X	X				
Collectotrichum acutatum			X	X	X						X			X	X	X				
Verticillium spp. (V. dahliae, V. albo-atrum)				X	X						X			X	X					
Insecten/mijten																				
Chaetosiphon fragaefoliae			X	X						X					X	X				
Phytonemus pallidus			X	X						X					X	X				
Categorie overig in 2020-177																				
Rhizoctonia fragariae			X	X	X					x						X				
Podospaera aphanis	-		X	X						x					X	X				
Aphelenchoides spp.			X	X	x									X	X	X				
Dithylenchus spp.			X	X	X									X	X	X				
Meloidogyne hapla			X	X	X											X				
Pratylenchus vulnus			X	X	X											X				
Grod																				
Longidorus attenuatus			X	X											X	X	X	X		
Longidorus elongatus			X	X											X	X	X	X		
Longidorus macrosoma			X	X											X	X	X	X		
Xiphinema diversicaudatum			X	X											X	X	X	X		

Toetsmatrix Malus																				
	Afkorting	Regelgeving			Toetsmethode						Categorie				opmerkingen					
		Q	2014-98-EU	Huidige matrix	2020-177	1. M.d Golden Delicious	2. M.d Lord Lambourne	3. M. d R12740-7A	4. M.d Red Gravenstein	5. M.d Red Boskoop	6. M.d Virginia Crab	7. M. platycarpa	8. M. platycarpa	8. M. pumila Spy 227		9. Visueel	10. PCR	Candidate	Pre-basis	Basis 1 t/m 3
Pathogenen																				Representatief deel ? Toetsmethode / opmerkingen
Bemonsteringsfrequentie →															1 x	1/15 jaar	1/15 jaar	1/15 jaar		
Virus																				
Apple chlorotic leaf spot virus	ACLSV	X	X	X		X				X				X	X	X	X	X		Kandidaat: 3, 7, 10
Apple mosaic virus	ApMV	X	X	X		X								X	X	X	X	X		Kandidaat: 2, 10
Apple stem-grooving virus	ASGV	X	X	X					X					X	X	X	X	X		Kandidaat: 6, 10
Apple stem-pitting virus	ASPV	X	X	X						X	X	X		X	X	X	X	X		Kandidaat: 6, 8, 10
Virusachtige ziekten																				
apple chat fruit / kleinvruchtigheid	-	X	X	X		X								X	X	X	X			Kandidaat: 2
apple green crinkle	-	X	X	X	X									X	X	X	X			Kandidaat: 1
apple ring spot	-		X	X	X									X	X	X	X			Kandidaat: 1
apple rough skin / ruwshilligheid	-	X	X	X					X					X	X	X	X			Kandidaat: 5
apple russet ring / appelkringerigheid	-	X	X	X	X									X	X	X	X			Kandidaat: 1
apple russet wart	-	X	X	X	X									X	X	X	X			Kandidaat: 1
apple star crack / appelsterbast	-	X	X	X	X									X	X	X	X			Kandidaat: 1
bumpy fruit of Ben Davis	-	X		X		X								X	X	X	X			Kandidaat: 2
flat limb / lijstenziekte	-	X	X	X					X					X	X	X	X			Kandidaat: 1
horseshoe wound / hoefijzerkanker	-	X	X	X	X									X	X	X	X			Kandidaat: 1
platycarpa scaly bark / platycarpa schilferba	-		X								X			X	X	X	X			Kandidaat: 7
rubbery wood / rubberhout	-	X	X	X		X								X	X	X	X			Kandidaat: 2
spy epinasty and decline	-		X											X	X	X	X			Kandidaat: 8
Fytoplasma																				
Candidatus 'Phytoplasma mali'	AP		X	X										X	X	X	1/3	1/5		
Viroïden																				
apple scar skin viroid	ASSVd	X	X	X										X	X	X				Kandidaat: 1
apple dimple fruit viroid	ADFVd	X	X	X										X	X	X				Kandidaat: 1
Bacterie																				
Agrobacterium tumefaciens		X	X											X						
Erwinia amylovora	-	X	X											X	X	X				
Pseudomonas syringae pv. syringae		X	X											X						
Categorie overig in 2020-177																				
Schimmels																				
Armelaria melea				X										X						
Chondrostereum purpureum				X										X						
Glomerella cingulata				X										X						
Neofabraea alba				X										X						
Neofabraea malicorticis				X										X						
Neonectria ditissima				X										X						
Phytophthora cactorum				X										X						
Sclerophora pallida				X										X						
Verticillium albo-atrum				X										X						
Verticillium dahliae				X										X						
Insecten en mijten																				
Eriosoma lanigerum				X										X						
Psylla spp				X										X						
Nematoden																				
Meloidogyne hapla				X																
Meloidogyne javanica				X																
Pratylenchus penetrans				X																
Pratylenchus vulnus				X																

Toetsmatrix <i>Prunus domestica</i>		(TPO: N.occidentalis / C. quinoa zitten nu nog niet in het schema).															
	Afkorting	Regelgeving			Toetsmethode					Categorieën			Opmerkingen 1				
Pathogenen		Q	2014-98-EU	Huidige matrix	2020-177	1. P. percisae GF305	2. P. serulata Shirofugen	x. <i>Chenopodium quinoa</i>	x. <i>Nicotiana occidentalis</i>	3. Visueel	5. PCR	Candidate	Pre-basis	Basis	Gecertificeerd moederplanten	CAC moederplanten	Representatief deel ? Toetsmethode / opmerkingen
Bemonsteringsfrequentie →												1 x	X = 1/10 jaar				
Virus																	
Apple chlorotic leaf spot virus	ACLSV		X	X	X	X					*	X	X				Kandidaat: 1
Apple mosaic virus	ApMV		X	X	X	X					*	X	X	X			Kandidaat: 1
American plum line pattern virus	AmPLPV	X	X			X	(x)	X			?						Kandidaat: 1, 2
<i>Peach mosaic virus</i>	<i>PcMV</i>	X				X	X				?						
Plum pox virus	PPV		X	X	X	X					X	X	1/1	X	X		Kandidaat: 1, 4, (5)
Prune dwarf virus	PDV		X	X	X	X	X				X	X	1/1	X	X		Kandidaat: 1, 2, 4
Prunus necrotic ringspot virus	PNRSV		X	X	X	X	X				X	X	1/1	X	X		Kandidaat: 1, 2, 4
Myrobalan latent ringspot virus	MLRSV		X		X	X		X	X		X	X					Kandidaat: 1
Fytoplasma																	
Candidatus <i>Phytoplasma prunorum</i>	ESFY		X	X	X	X					X	X	1/5	X	X		1/5
Categorie overig in 2020-177																	
Bacteriën																	
<i>Agrobacterium tumefaciens</i>					X					X	X						
<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>morsprunorum</i>					X					X							
<i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>pruni</i>		X		X						X		X					
Insecten																	
<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>					X					X							
<i>Quadraspidiotus perniciosus</i>					X					X							
Schimmels																	
<i>Phytophthora cactorum</i>										X							
<i>Verticillium dahliae</i>					X					X							
Nematoden																	
<i>Meloidogyne arenaria</i>					X												
<i>Meloidogyne javanica</i>					X												
<i>Meloidogyne incognita</i>					X												
<i>Pratylenchus penetrans</i>					X												
<i>Pratylenchus vulnus</i>					X												
Grond																	
<i>Longidorus attenuatus</i>			X	X									X	X			
<i>Longidorus elongatus</i>			X	X									X	X			
<i>Xiphinema diversicaudatum</i>			X	X									X	X			

Elke tien jaar wordt een representatief deel van de basismoederplanten en elke vijftien jaar wordt een representatief deel van de gecertificeerde moederplanten bemonsterd en getoetst op basis van een beoordeling van het risico op besmetting van die planten met het oog op de aanwezigheid van de in bijlage II vermelde gereguleerde niet-quarantaineorganismen, met uitzondering van Candidatus *Phytoplasma prunorum* Seemüller & Schneider, Prune dwarf virus, Prunus necrotic ringspot virus en Plum pox virus en van de gereguleerde niet-quarantaineorganismen die geen virusachtige ziekten of viroïden zijn, en, bij twijfel over de aanwezigheid ervan, getoetst op de aanwezigheid van de in bijlage I vermelde gereguleerde niet-quarantaineorganismen.

Toetsmatrix Prunus avium en Prunus cerasus																				
Pathogenen	Afkorting	Regelgeving			Toetsmethode					Categorien			opmerkingen							
		Q	2014-98-EU	Huidige matrix	2020-177	1. P. avium Bing	1. P. avium Sam	3. P. perdisae GF305	4. P. serulata Kanzan	5. P. serulata Shiroufugen	6. C. quinoa	7. N. occidentalis		8. Visueel	9. PCR	Candidate	Pre-basis	Basis 1 t/m 3	Gecert. moederplanten	CAC moederplanten
Pathogenen		Q	2014-98-EU	Huidige matrix	2020-177	1. P. avium Bing	1. P. avium Sam	3. P. perdisae GF305	4. P. serulata Kanzan	5. P. serulata Shiroufugen	6. C. quinoa	7. N. occidentalis	8. Visueel	9. PCR	Candidate	Pre-basis	Basis 1 t/m 3	Gecert. moederplanten	CAC moederplanten	Representatief deel ? Toetsmethode / opmerkingen
Bemonsteringsfrequentie →														1 x	X = 1/10 jaar					
Virus																				
American plum line pattern virus	AmPLPV	X					X							?						
Apple chlorotic leaf spot virus	ACLSV		X	X	X		X							*	X	X				
Apple mosaic virus	ApMV		X	X	X		X							*	X	X				
Cherry green ring mottle virus	CGRMV		X	X	X			X	X					*	x	x				
Cherry mottle leaf virus	C(h)MLV		X	X	X	X	(x)			X	X			*	X	X				
Cherry necrotic rusty mottle virus	CNRMV		X	X	X		X							*	X	X				
Cherry rusty mottle associated virus	CRMaV	?	(x)			X								*	X	X				
Cherry twisted leaf associated virus	CTLaV	?	(x)			X								*						
Little cherry virus 1	LChV1		X	X	X		X							*	X	X				
Little cherry virus 2	LChV2		X	X	X		X							*	X	X				
Plum pox virus	PPV		X	X	X			X						X	X	⊗	⊗	⊗	1/3	⊗ = Zie 2014/98/EU
Prune dwarf virus	PDV		X	X	X			X	X	X				X	X	X	⊗	⊗		
Prunus necrotic ringspot virus	PNRSV		X	X	X			X	X	X				X	X	X	⊗	⊗		
Detrimental canker	-			X		X								X	X					
Carnation Italian ringspot virus	CIRV					(x)				X	X									
Petunia astroid mosaic virus	PetAMV					(x)				X	X									
Shirofugen stunt	(LChV1?)			X					X					X	X					
Arabis mosaic virus	ArMV		X	X	X		X		X	X				*	X	X				
Cherry leaf roll virus	CLRV		X	X	X		X		X	X				*	X	X				
Cherry rasp leaf virus	CRLV	X				X				X				?						
Raspberry ringspot virus	RpRSV		X	X	X	X				X	X			*	X	X				
Strawberry latent ringspot virus	SLRSV		X	X	X	X				X	X				X	X				
Tomato black ring virus	TBRV		X	X	X		X			X	X			*	X	X				
Tomato ringspot virus	ToRSV	X								X	X			*						
Tobacco ringspot virus	TRSV	X								X	X			*						
Fytoplasma																				
Candidatus Phytoplasma prunorum			X	X	X									X	X	1/5	⊗	⊗		
Categorie overig in 2020-177																				
Bacteriën																				
Agrobacterium tumefaciens					X									X	X					
Pseudomonas syringae pv. morsprunorum					X									X						
Xanthomonas arboricola pv. pruni		X		X										X						
Insecten																				
Pseudaulacaspis pentagona					(X)									X						
Quadraspidiotus perniciosus					X									X						
Schimmels																				
Phytophthora cactorum					X									X						
Nematoden																				
Meloidogyne arenaria					x															
Meloidogyne javanica					x															
Meloidogyne incognita					x															
Pratylenchus penetrans					x															
Pratylenchus vulnus					x															
Grond																				
Longidorus attenuatus			X	X												X	X			
Longidorus elongatus			X	X												X	X			
Longidorus macrosoma			X	X												X	X			
Xiphinema diversicaudatum			X	X												X	X			

Elke tien jaar wordt een representatief deel van de basismoederplanten en elke vijftien jaar wordt een representatief deel van de gecertificeerde moederplanten bemonsterd en getoetst op basis van een beoordeling van het risico op besmetting van die planten met het oog op de aanwezigheid van de in bijlage II vermelde gereguleerde niet-quarantaineorganismen, met uitzondering van Candidatus Phytoplasma prunorum Seemüller & Schneider, Prune dwarf virus, Prunus necrotic ringspot virus en Plum pox virus en van de gereguleerde niet-quarantaineorganismen die geen virusachtige ziekten of viroïden zijn, en, bij twijfel over de aanwezigheid ervan, getoetst op de aanwezigheid van de in bijlage I vermelde gereguleerde niet-quarantaineorganismen.

Toetsmatrix Prunus persica, P. armeniaca																						
Pathogenen	Afkorting	Regelgeving			Toetsmethode					Categorieën	Opmerkingen											
		2000-29-EG	2014-98-EU	Huidige toetsmatrix	2020-117	x. P. avium Bing	x. P. avium Sam	1. P. persicae GF305	2. P. serulata Kanzan	x. P. serulata Shirofugen	x. C. quinoa	x. N. occidentalis	3. Visueel	x. ELISA (niet meer van toepassing?)	4. PCR	Candidate	Pre-basis (teelt en fruitgewassen)	Basis 1 t/m 3	Gecertificeerd moederplanten	CACc moederplanten	Representatief deel ? Toetsmethode / opmerkingen	
Bemonsteringsfrequentie →										1 x	X = 1/10 jaar											
Virus																						
American plum line pattern virus	APLPV	X					X		(x)	X					?							
Apple chlorotic leaf spot virus	ACLSV	X	X	X			X			x						X	X					
Apple mosaic virus	ApMV	X	X	X	X		X			x						X	X					
Apricot latent virus	ApLV	X		X			X					x			?	X	X					
Peach latent mosaic viroid																						
Peach latent mosaic viroid	PLMVd	X		P											?	X	X					
Peach mosaic virus																						
Peach mosaic virus	PcMV	X					?			X					?							
Plum pox virus																						
Plum pox virus	PPV	X	X	X			X								X	X	X	x	x	1/3		
Prune dwarf virus																						
Prune dwarf virus	PDV	X	X	X			X		X	X					X	X	X	x	x			
Prunus necrotic ringspot virus																						
Prunus necrotic ringspot virus	PNRSV	X	X	X			X		X	X					X	X	X	x	x			
Strawberry latent ringspot virus																						
Strawberry latent ringspot virus	SLRSV	X		P	X		?			X	X				X	X						
Fytoplasma																						
Candidatus Phytoplasma prunorum																						
Candidatus Phytoplasma prunorum		X		X											X	X	1/5	x	x			
Bacteriën																						
Xanthomonas arboricola pv. pruni																						
Xanthomonas arboricola pv. pruni		X		X									X	X	X	X						
Categorie overig in 2020-117																						
Insecten																						
Pseudaulacaspis pentagona																						
Pseudaulacaspis pentagona					x								X									
Quadraspidiotus perniciosus																						
Quadraspidiotus perniciosus					x								X									
Nematoden																						
Meloidogyne arenaria																						
Meloidogyne arenaria					x																	
Meloidogyne javanica																						
Meloidogyne javanica					x																	
Meloidogyne incognita																						
Meloidogyne incognita					x																	
Pratylenchus penetrans																						
Pratylenchus penetrans					x																	
Pratylenchus vulnus																						
Pratylenchus vulnus					x																	
Bacteriën																						
Agrobacterium tumefaciens																						
Agrobacterium tumefaciens					x							X		X								
Pseudomonas syringae pv. morsprunorum																						
Pseudomonas syringae pv. morsprunorum					x							X		X								
Pseudomonas syringae pv. persisae																						
Pseudomonas syringae pv. persisae					P							X		X								
Pseudomonas syringae pv. syringae																						
Pseudomonas syringae pv. syringae					A							X		X								
Pseudomonas viridiflava																						
Pseudomonas viridiflava					A							X		X								
Gronid																						
Longidorus attenuatus																						
Longidorus attenuatus					x																	
Longidorus elongatus																						
Longidorus elongatus					x																	
Longidorus macrosoma																						
Longidorus macrosoma					x																	
Xiphinema diversicaudatum																						
Xiphinema diversicaudatum					x																	

Toetsmatrix Cydonia oblonga en Pyrus																				
Pathogenen	Afkorting	Regelgeving			Toetsmethode									Categorien					opmerkingen	
		Q	2014-98-EU	huidige matrix	2020-177	1. Cydonia Quince E C 7/1	2. M. domestica Lord Lambourne	3. M. domestica Virginia Crab	4. Pyronia veitchii	5. P. communis Beurré Bosc	6. P. communis Doyenné du Comice	7. P. communis Jules d'Airolles	8. Visueel	9. PCR	Candidate	Pre-bais (1/15)	basis	gecertificeerde moederplanten		gecertificeerd
Virus																				
Apple chlorotic leaf spot virus	ACLSV		X	X	X	X				X			X	X	X	X	X			Kandidaat: 1, 9
Apple stem-grooving virus	ASGV		X	X	X			X					X	X	X	X	X			Kandidaat: 3, 9
Apple stem-pitting virus	ASPV		X	X	X			X	X				X	X	X	X	X			Kandidaat: 3, 9
Virusachtige ziekten																				
Bud drop / tree decline				X						X	X									
Epinasty, shoot tip necrosis				X					X											
Pear bark split, bark necrosis (bastnecrose)	-		X	X	X			X	X	X				X	X					Kandidaat: 5, 6
Pear rough bark	-		X	X	X						X	X		X	X					Kandidaat: 6
Pear vein yellows (lichtenerfmozaïek)	-			X		X				X	X	X								Kandidaat: 4, 7
Pear stony pit / stenigheid	-			X					X					X						Kandidaat: 5
Pyronia stem pitting									X											
Quince yellow blotch / kweegeelvlak	-		X	X	X	X								X	X					Kandidaat: 4, 7
Quince soothy ringspot	-		X	X	X	X			X					X	X					Kandidaat: 1, 4
Rubbery wood / rubberhout	-		X	X	X	X	X							X	X					Kandidaat: 1, 2
Russet ring				X						X										
Xylem grooving				X				X												
Fytoplasma																				
Candidatus 'Phytoplasma pyri'	PD			X	X					(x)		X	X	X	X	X	X			Kandidaat: 6, 9
Viroïden																				
Pear blister cancker viroid			X	(x)	X					(x)	(x)		X	X	X					Kandidaat: 9
Bacterie																				
Agrobacterium tumefaciens			X	X								X								
Erwinia amylovora	-		X	X	X							X	X							ZP
Pseudomonas syringae pv. syringae			X	X								X								
Categorie overig in 2020-177																				
Schimmels																				
Armilaria melea					X									X						
Chondrostereum purpureum					X									X						
Glomerella cingulata					X									X						
Neofabraea alba					X									X						
Neofabraea malicorticis					X									X						
Neonectria ditissima					X									X						
Phytophthora cactorum					X									X						
Sclerophora pallida					X									X						
Verticillium albo-atrum					X									X						
Verticillium dahliae					X									X						
Insecten en mijten																				
Eriosoma lanigerum					X									X						
Psylla spp					X									X						
Nematoden																				
Meloidogyne hapla					X															
Meloidogyne javanica					X															
Pratylenchus penetrans					X															
Pratylenchus vulnus					X															

Toetsmatrix Ribes																					
Pathogenen	Afkorting	Regelgeving				Toetsmethode					Categorien			opmerkingen							
		2000-92-EG	2014-98-EU	huidige matrix	2020-177	1. Ribes nigrum Baldwin Hilltop	2. R. rubrum Jonkheer van Tets	3. Chenopodium quinoa	4. Nicotiana occidentalis 37B	5. Vlsueel	4. ELISA	5. PCR	Candidate		Pre-basis	basis	gecertificeerd	CAC			
Pathogenen																					
Virus																					
Aucuba mosaic agent and blackcurrant yellows agent combined	-				X		X													Kandidaat: 3, 4	
Blackcurrant reversion virus	BRV		X	X	X	X				X		*	X							Kandidaat: 2	
Cucumber mosaic virus	CMV		X	X	X			X	X			*	X							Kandidaat: 3, 4	
Gooseberry vein banding associated viruses	GVBaV		X	X	X		X			X			X							Kandidaat: 1	
Arabis mosaic virus	ArMV		X	X	X			X	X				X							Kandidaat: 3, 4	
Strawberry latent ringspot virus	SLRSV		X	X	X			X	X				X							Kandidaat: 3, 4	
Raspberry ringspot virus	RpRSV		X	X	X			X	X				X							Kandidaat: 3, 4	
Tomato ringspot virus	ToRSV	X						X	X			*	X							Kandidaat: 3, 4	
Categorie overig in 2020-177																					
Insects and mites																					
Cecidophyopsis ribis					X					X											
Dasyneura tetensi					X					X											
Pseudaulacaspis pentagona					X					X											
Quadraspidiotus perniciosus					X					X											
Tetranychus urticae					X					X											
Nematodes																					
Ditylenchus dipsaci					X																
Fungi																					
Diaporthe strumella (Phomopsis ribicola)					X																
Microsphaera grossulariae					X																
Sphaerotheca mors-uvae					X																
Grond																					
Nematodes																					
Longidorus attenuatus					X												X				
Longidorus elongatus					X												X				
Longidorus macrosoma					X												X				
Xiphinema diversicaudatum					X												X				

Toetsmatrix Rubus																				
	Afkorting	Regelgeving				Toetsmethode					Categorieën			opmerkingen	bemonstering					
		2000-29-EG	2014-98-EU	huidige matrix	2020-117	1. R. idaeus Baumforth's Seedling	2. R. idaeus Norfolk Giant	4. R. occidentalis Cumberland	5. Chenopodium quinoa	6. Nicotiana occidentalis 37B	7. Visueel	8. ELISA	9. PCR			Candidate	Pre-basis (1/2 jaar)	Basis	Gecertificeerde moederplanten	Gecertificeerd
Pathogenen																				
Virus																				
Apple mosaic virus	ApMV		X	X	X				X			*	X	X					Kandidaat: 5	Pre- basis: 4 (1x per 2 jaar)
Black raspberry latent virus = Strawberry necrotic shock virus	SNSV	X											?							
Black raspberry necrosis virus	BRNV		X	X				X					X	X					Kandidaat: 4	Pre basis: 4 (1x per 2 jaar)
Cucumber mosaic virus	CMV		X	X	X				X	X		*	X	X					Kandidaat: 5, 6	Pre- basis: (1x per 2 jaar)
Prunus necrotic ringspot virus	PRNSV				?							*	?	?						
Raspberry bushy dwarf virus	RBDV		X	X				X	X		X	X	X	X					Kandidaat: 5, 6, 8	Pre- basis: 8 (1x per 2 jaar)
Raspberry leaf mottle virus	RLMV		X	X				X	X			X	X	X					Kandidaat: (2), 4, 9	Pre basis: 4 (1x per 2 jaar)
Raspberry leaf curl virus	RpLCV	X				x?	x?	x?	x?	x?	x?									
Raspberry vein chlorosis virus	RVCV		X	X	X	X						*	X	X					Kandidaat: 1	Pre- basis: (1x per 2 jaar)
Rubus yellow net virus	RYNV		X	X				X				X	X	X					Kandidaat: 4	Pre basis: 4 (1x per 2 jaar)
Arabis mosaic virus	ArMV		X	X	X				X	X		*	X	X					Kandidaat: 5,6	Pre- basis: (1x per 2 jaar)
Cherry leafroll virus	CLRV			X					X	X		*	X	X					Kandidaat: 5, 6	Pre basis: 5 (1x per 2 jaar)
Cherry rasp leaf virus	CRLV	X							X	X										
Raspberry ringspot virus	RpRSV		X	X	X				X	X		*	X	X					Kandidaat: 5, 6	Pre- basis: (1x per 2 jaar)
Strawberry latent ringspot virus	SLRSV		X	X	X			X	X	X	(x)		X	X					Kandidaat: 5, 6	Pre- basis: (1x per 2 jaar)
Tomato black ring virus	TBRV		X	X	X			X	X	X		*	X	X					Kandidaat: 5, 6	Pre- basis: (1x per 2 jaar)
Tobacco ringspot virus	TRSV	X							X	X		*								
Tomato ringspot virus	ToRSV	X							X	X		*								
Virus-like disease																				
Raspberry yellow spot			X	X	X			X					X	X					Kandidaat: 4	Pre basis: 4 (1x per 2 jaar)
Fytoplasma																				
Candidatus 'Phytoplasma rubi'	RuS		X	X	X			X	X			(X)	X	X					Kandidaat: 2, 4, (9)	Pre basis: 4 (1x per 2 jaar)
Fungi																				
Phytophthora spp. infecting rubus			X	X	X							X	X						Kandidaat: 3	Pre- basis: (1x per 2 jaar)
Phytophthora rubi					?							X								
Phytophthora idaei					?															
Phytophthora ramorum		X										X								
Bacterieën																				
Agrobacterium tumefaciens					X						X	x	X	X					Kandidaat:	Pre- basis: (1x per 2 jaar)
Agrobacterium spp.					X						X	x	X	X					Kandidaat:	Pre- basis: (1x per 2 jaar)
Rhodococcus fascians					X						X	x	X	X					Kandidaat:	Pre- basis: (1x per 2 jaar)
Categorie overig in 2020-117																				
Insecten/mijten																				
Resseliella theobaldi												?								
Fungi																				
Peronospora rubi			X		X							X	X						Kandidaat:	Pre- basis: (1x per 2 jaar)
Grond																				
Nematodes																				
Longidorus attenuatus					X															
Longidorus elongatus					X															
Longidorus macrosoma					X															
Xiphinema diversicaudatum					X															

Copyright Naktuinbouw. Vermenigvuldigen en/of verspreiding van dit document is niet toegestaan tenzij met instemming van Naktuinbouw.

Toetsmatrix Vaccinium															
Pathogenen	Afkorting	Regelgeving				Toetsmethode				Categorieën			opmerkingen		
		2000-29-EG	2014-98-EU	Huidige matrix	2020-177	1. C. quinoa	2. N. occidentalis 37B	3. C. sativus	7. visueel	8. ELISA	9. PCR	Candidate		Pre-basis	Basis
Pathogenen															Toetsmethode / Opmerkingen
Bemonsteringsfrequentie →											1 x	1/5 jaar	n.v.t.	n.v.t.	
Virus															
Blueberry mosaic associated virus	BlMaV	X	X	X						X	X	X			kandidaat: 9
Blueberry red ringspot virus	BRRSV	X	X	X						X	X	X			kandidaat: 9
Blueberry scorch virus	BlScV	X	X	X						X	X	X			kandidaat: 9
Blueberry shock virus	BlShV	X	X	X					X	(x)	X	X			kandidaat: 8
Blueberry shoestring virus	BSSV	X	X	X					X	(x)	X	X			kandidaat: 8
Blueberry leaf mottle virus	BLMoV	X				X	X	X		X	X	X			kandidaat: 1, 2, 3, 9
Peach rosette mosaic virus	PRMV	X				X	X	X	X		X	X			kandidaat: 1, 2, 3, 8
Tobacco ringspot virus	TRSV	X				X	X	X	X	*	X	X			kandidaat: 1, 2, 3, 8
Tomato ringspotvirus	ToRSV	X				X	X	X	X	*	X	X			kandidaat: 1, 2, 3, 8
Phytoplasma															
Blueberry stunt phytoplasma		X	X							X	X	X			kandidaat: 6, 9
Blueberry witches' broom phytoplasma		X	X							X	X	X			kandidaat: 9
Candidatus Phytoplasma asteris			X	X						X	X	X			kandidaat: 9
Candidatus Phytoplasma pruni			X	X						X	X	X			kandidaat: 9
Candidatus Phytoplasma solani			X	X						X	X	X			kandidaat: 9
Cranberry false blossom phytoplasma		X	X	X						X	X	X			kandidaat: 9
Viruslike diseases															
Cranberry ringspot agent		X						X			X	X			visueel
Categorie overig in 2020-177															
Fungi & Oomycetes															
Diaporthe vaccinii				X				X			X	X			visueel
Exobasidium vaccinii				X				X							
Godronia cassandrae		X		X				X							(anamorf Topospora myrtilli)
Phytophthora ramorum		X								X	X	X			kandidaat: 9
Bacteria															
Agrobacterium tumefaciens				X				X		*					visueel

Bijlage 8: RNQP bijlagelijsten 1, 2 en 3 van 2014/98

bijlage 1 van 2014/98	bijlage 2 van 2014/98
Lijst van gereguleerde niet-quarantaineorganismen waarvan door visuele inspectie, en in geval van twijfel, bemonstering en toetsing moet worden vastgesteld of deze wel of niet aanwezig zijn	Lijst van gereguleerde niet-quarantaineorganismen waarvan door visuele inspectie, en in voorkomend geval, bemonstering en toetsing moet worden vastgesteld of deze wel of niet aanwezig zijn
Castanea sativa Mill.	Citrus L., Fortunella Swingle en Poncirus Raf.
Schimmels en oömyceten	Bacteriën
<i>Cryphonectria parasitica</i>	<i>Spiroplasma citri</i>
<i>Mycosphaerella maculiformis</i>	Schimmels en oömyceten
<i>Phytophthora cambivora</i>	<i>Plenodomus tracheiphilus</i>
<i>Phytophthora cinnamomi</i>	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's	<i>Citrus cristicortis</i>
<i>Chestnut mosaic agent</i>	<i>Citrus exocortis</i>
	<i>Citrus impietratura</i>
Citrus L., Fortunella Swingle en Poncirus Raf.	<i>Citrus leaf Blotch virus</i>
Schimmels en oömyceten	<i>Citrus psorosis virus</i>
<i>Phytophthora citrophthora</i>	<i>Citrus tristeza virus</i>
<i>Phytophthora parasitica</i>	<i>Citrus variegation virus</i>
Insecten en mijten	<i>Hop stunt viroid</i>
<i>Aleurotrixus floccosus</i>	
<i>Parabemisia myricae</i>	Corylus avellana L.
Nemathoden	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
<i>Pratylenchus vulnus Phytophthora parasitica</i>	<i>Apple mosaic virus</i>
<i>Tylenchus semi-penetrans</i>	
	Cydonia oblonga Mill.
Corylus avellana L.	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
Bacteriën	<i>Apple chlorotic leaf spot virus</i>
<i>Xanthomonas arboricola pv. corylina</i>	<i>Apple rubbery wood agent</i>
<i>Pseudomonas avellanae</i>	<i>Apple stem grooving virus</i>
Schimmels en oömyceten	<i>Apple stem-pitting virus</i>
<i>Armillariella mellea</i>	<i>Pear bark necrosis agent [</i>
<i>Verticillium dahliae</i>	<i>Pear bark split agent</i>
<i>Verticillium albo-atrum</i>	<i>Pear blister canker viroid</i>
Insecten en Mijten	<i>Pear rough bark agent</i>
<i>Phytoptus avellanae</i>	<i>Quince yellow blotch agent</i>
Cydonia oblonga Mill. en Pyrus L.	Fragaria L.
Bacteriën	Bacteriën
<i>Agrobacterium tumefaciens</i>	<i>Xanthomonas fragariae</i>
<i>Erwinia amylovora</i>	Schimmels en oömyceten
<i>Pseudomonas syringae pv. syringae</i>	<i>Colletotrichum acutatum</i>
Schimmels en oömyceten	<i>Phytophthora cactorum</i>
<i>Armillariella mellea</i>	<i>Phytophthora fragariae</i>

<i>Chondrostereum purpureum</i>	Nematoden
<i>Glomerella cingulata</i>	<i>Aphelenchoides besseyi</i>
<i>Neofabraea alba</i>	<i>Aphelenchoides blastophthorus</i>
<i>Neofabraea malicorticis</i>	<i>Aphelenchoides fragariae</i>
<i>Neonectria ditissima</i>	<i>Aphelenchoides ritzemabosi</i>
<i>Phytophthora cactorum</i>	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
<i>Sclerophora pallida</i>	<i>Arabis mosaic virus</i>
<i>Verticillium dahliae</i>	<i>Raspberry ringspot virus</i>
<i>Verticillium albo-atrum</i>	<i>Strawberry crinkle virus</i>
Insecten en Mijten	<i>Strawberry latent ringspot virus</i>
<i>Eriosoma lanigerum</i>	<i>Strawberry mild yellow edge virus</i>
<i>Psylla spp</i>	<i>Strawberry mottle virus</i>
Nematoden	<i>Strawberry vein banding virus</i>
<i>Meloidogyne hapla</i>	<i>Tomato black ring virus</i>
<i>Meloidogyne javanica</i>	
<i>Pratylenchus penetrans</i>	Juglans regia L.
<i>Pratylenchus vulnus</i>	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
	<i>Cherry leaf roll virus</i>
Ficus carica L.	
Bacteriën	Malus Mill.
<i>Xanthomonas campestris pv. fici</i>	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
Schimmels en oömyceten	<i>Apple chlorotic leaf spot virus</i>
<i>Armillaria mellea</i>	<i>Apple dimple fruit viroid</i>
Insecten en mijten	<i>Apple flat limb agent</i>
<i>Ceroplastes rusci</i>	<i>Apple mosaic virus</i>
Nematoden	<i>Apple rubbery wood agent</i>
<i>Heterodera fici</i>	<i>Apple scar skin viroid</i>
<i>Meloidogyne arenaria</i>	<i>Apple star crack agent</i>
<i>Meloidogyne incognita</i>	<i>Apple stem grooving virus</i>
<i>Meloidogyne javanica</i>	<i>Apple stem-pitting virus</i>
<i>Pratylenchus penetrans</i>	<i>Candidatus Phytoplasma mali</i>
<i>Pratylenchus vulnus</i>	<i>Vruchtafwijkingen: chat fruit, green crinkle, bumpy fruit van Ben Davis, rough skin, star crack, russet ring, russet wart</i>
Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's	
<i>Fig mosaic agent</i>	Olea europaea L.
	Schimmels en oömyceten
Fragaria L.	<i>Verticillium dahliae</i>
Bacteriën	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
<i>Candidatus Phlomobacter fragariae</i>	<i>Arabis mosaic virus</i>
Schimmels en oömyceten	<i>Cherry leaf roll virus</i>
<i>Podosphaera aphanis</i>	<i>Strawberry latent ringspot virus</i>
<i>Rhizoctonia fragariae</i>	
<i>Verticillium albo-atrum</i>	Prunus dulcis (Miller) Webb
<i>Verticillium dahliae</i>	Bacteriën
Insecten en mijten	<i>Xanthomonas arboricola pv. pruni</i>
<i>Chaetosiphon fragaefolii</i>	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's

<i>Phytonemus pallidus</i>	Apple chlorotic leaf spot virus
Nematoden	Apple mosaic virus
<i>Ditylenchus dipsaci</i>	Candidatus <i>Phytoplasma prunorum</i>
<i>Meloidogyne hapla</i>	Plum pox virus
<i>Pratylenchus vulnus</i>	Prune dwarf virus
Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's	<i>Prunus necrotic ringspot virus</i>
Candidatus <i>Phytoplasma asteris</i>	
Candidatus <i>Phytoplasma australiense</i>	Prunus armeniaca L.
Candidatus <i>Phytoplasma fragariae</i>	Bacteriën
Candidatus <i>Phytoplasma pruni</i>	<i>Xanthomonas arboricola</i> pv . <i>pruni</i>
Candidatus <i>Phytoplasma solani</i>	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
Clover phyllody phytoplasma	Apple chlorotic leaf spot virus
Strawberry multiplier disease phytoplasma	Apple mosaic virus
	Apricot latent virus
Juglans regia L.	Candidatus <i>Phytoplasma prunorum</i>
Bacteriën	Plum pox virus
<i>Agrobacterium tumefaciens</i>	Prune dwarf virus
<i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>Juglandi</i>	<i>Prunus necrotic ringspot virus</i>
Schimmels en oömyceten	
<i>Armillariella mellea</i>	Prunus avium en P. cerasus
<i>Chondrostereum purpureum</i>	Bacteriën
<i>Neonectria ditissima</i>	<i>Xanthomonas arboricola</i> pv . <i>pruni</i>
<i>Phytophthora cactorum</i>	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
Insecten en mijten	Apple chlorotic leaf spot virus
<i>Epidiaspis leperii</i>	Apple mosaic virus
<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>	Arabis mosaic virus
<i>Quadraspidiotus perniciosus</i>	Candidatus <i>Phytoplasma prunorum</i>
	Cherry green ring mottle virus
Malus Mill.	Cherry leaf roll virus
Bacteriën	Cherry mottle leaf virus
<i>Agrobacterium tumefaciens</i>	Cherry necrotic rusty mottle virus
<i>Erwinia amylovora</i>	Little cherry virus 1 en 2
<i>Pseudomonas syringae</i> pv . <i>Syringae</i>	Plum pox virus
Schimmels en oömyceten	Prune dwarf virus
<i>Armillariella mellea</i>	<i>Prunus necrotic ringspot virus</i>
<i>Chondrostereum purpureum</i>	Raspberry ringspot virus
<i>Glomerella cingulata</i>	Strawberry latent ringspot virus
<i>Neofabraea alba</i>	Tomato black ring virus
<i>Neofabraea malicorticis</i>	
<i>Neonectria ditissima</i>	Prunus domestica en P. salicina
<i>Phytophthora cactorum</i>	Bacteriën
<i>Sclerophora pallida</i>	<i>Xanthomonas arboricola</i> pv . <i>pruni</i>
<i>Verticillium albo-atrum</i>	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
<i>Verticillium dahliae</i>	Apple chlorotic leaf spot virus
Insecten en mijten	Apple mosaic virus
<i>Eriosoma lanigerum</i>	Candidatus <i>Phytoplasma prunorum</i>

<i>Psylla spp</i>	<i>Myrobalan latent ringspot virus</i>
Nematoden	<i>Plum pox virus</i>
<i>Meloidogyne hapla</i>	<i>Prune dwarf virus</i>
<i>Meloidogyne javanica</i>	<i>Prunus necrotic ringspot virus</i>
<i>Pratylenchus penetrans</i>	
<i>Pratylenchus vulnus</i>	Prunus persica (L.) Batsch
	Bacteriën
Olea europaea L.	<i>Xanthomonas arboricola pv. pruni</i>
Bacteriën	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
<i>Pseudomonas savastanoi pv. savastanoi</i>	<i>Apple chlorotic leaf spot virus</i>
Nematoden	<i>Apple mosaic virus</i>
<i>Meloidogyne arenaria</i>	<i>Apricot latent virus</i>
<i>Meloidogyne incognita</i>	<i>Candidatus Phytoplasma prunorum</i>
<i>Meloidogyne javanica</i>	<i>Peach latent mosaic viroid</i>
<i>Pratylenchus vulnus</i>	<i>Plum pox virus</i>
Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's	<i>Prune dwarf virus</i>
<i>Olive leaf yellowing-associated virus</i>	<i>Prunus necrotic ringspot virus</i>
<i>Olive vein yellowing-associated virus</i>	<i>Strawberry latent ringspot virus</i>
<i>Olive yellow mottling and decline associated virus</i>	
	Pyrus L.
Pistacia vera L	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
Schimmels en oömyceten	<i>Apple chlorotic leaf spot virus</i>
<i>Phytophthora cryptogea</i>	<i>Apple rubbery wood agent</i>
<i>Phytophthora cambivora</i>	<i>Apple stem grooving virus</i>
<i>Rosellinia necatrix</i>	<i>Apple stem-pitting virus</i>
<i>Verticillium dahliae</i>	<i>Candidatus Phytoplasma pyri</i>
Nematoden	<i>Pear bark necrosis agent</i>
<i>Pratylenchus penetrans</i>	<i>Pear bark split agent</i>
<i>Pratylenchus vulnus</i>	<i>Pear blister canker viroid</i>
	<i>Pear rough bark agent</i>
Prunus domestica L., en Prunus dulcis (Miller)	<i>Quince yellow blotch agent</i>
Bacteriën	
<i>Agrobacterium tumefaciens</i>	Ribes L.
<i>Pseudomonas syringae pv. Morsprunorum</i>	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
Schimmels en oömyceten	<i>Arabis mosaic virus</i>
<i>Phytophthora cactorum</i>	<i>Blackcurrant reversion virus</i>
<i>Verticillium dahliae</i>	<i>Cucumber mosaic virus</i>
Insecten Insecten en mijten	<i>Gooseberry vein banding associated virus</i>
<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>	<i>Raspberry ringspot virus</i>
<i>Quadraspidiotus perniciosus</i>	<i>Strawberry latent ringspot virus</i>
Nematoden	
<i>Meloidogyne arenaria</i>	Rubus L.
<i>Meloidogyne javanica</i>	Schimmels en oömyceten
<i>Meloidogyne incognita</i>	<i>Phytophthora spp.</i>
<i>Pratylenchus penetrans</i>	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's

<i>Pratylenchus vulnus</i>	<i>Apple mosaic virus</i>
	<i>Arabidopsis mosaic virus</i>
Prunus armeniaca L.	<i>Black raspberry necrosis virus</i>
Bacteriën	<i>Candidatus Phytoplasma rubi</i>
<i>Agrobacterium tumefaciens</i>	<i>Cucumber mosaic virus</i>
<i>Pseudomonas syringae pv. morsprunorum</i>	<i>Raspberry bushy dwarf virus</i>
<i>Pseudomonas syringae pv. Syringae</i>	<i>Raspberry leaf mottle virus</i>
<i>Pseudomonas viridiflava</i>	<i>Raspberry ringspot virus</i>
Schimmels en oömyceten	<i>Raspberry vein chlorosis virus</i>
<i>Phytophthora cactorum</i>	<i>Raspberry yellow spot</i>
<i>Verticillium dahliae</i>	<i>Rubus yellow net virus</i>
Insecten en mijten	<i>Strawberry latent ringspot virus</i>
<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>	<i>Tomato black ring virus</i>
<i>Quadraspidiotus perniciosus</i>	
Nematoden	Vaccinium L.
<i>Meloidogyne arenaria</i>	Virusen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
<i>Meloidogyne incognita</i>	<i>Blueberry mosaic associated ophiovirus</i>
<i>Meloidogyne javanica</i>	<i>Blueberry red ringspot virus</i>
<i>Pratylenchus penetrans</i>	<i>Blueberry scorch virus</i>
<i>Pratylenchus vulnus</i>	<i>Blueberry shock virus</i>
	<i>Blueberry shoestring virus</i>
Prunus avium, P. cerasus	<i>Candidatus Phytoplasma asteris</i>
Bacteriën	<i>Candidatus Phytoplasma pruni</i>
<i>Agrobacterium tumefaciens</i>	<i>Candidatus Phytoplasma solani</i>
<i>Pseudomonas syringae pv. morsprunorum</i>	<i>Cranberry false blossom phytoplasma</i>
Schimmels en oömyceten	
<i>Phytophthora cactorum</i>	bijlage 3 van 2014/98
Insecten en mijten	Lijst van plaagorganismen waarvan de aanwezigheid in de grond wordt geregeld door artikel 11, leden 1 en 2, artikel 17, leden 1 en 2, en artikel 22, leden 1 en 2
<i>Quadraspidiotus perniciosus</i>	
Nematoden	
<i>Meloidogyne arenaria</i>	Fragaria L.
<i>Meloidogyne javanica</i>	Nematoden
<i>Meloidogyne incognita</i>	<i>Longidorus attenuatus</i>
<i>Pratylenchus penetrans</i>	<i>Longidorus elongatus</i>
<i>Pratylenchus vulnus</i>	<i>Longidorus macrosoma</i>
	<i>Xiphinema diversicaudatum</i>
Prunus persica en Prunus salicina	
Bacteriën	Juglans regia L.
<i>Agrobacterium tumefaciens</i>	Nematoden
<i>Pseudomonas syringae pv. morsprunorum</i>	<i>Xiphinema diversicaudatum</i>
<i>Pseudomonas syringae pv. persicae</i>	
Schimmels en oömyceten	Olea europaea L.
<i>Phytophthora cactorum</i>	Nematoden
<i>Verticillium dahliae</i>	<i>Xiphinema diversicaudatum</i>

Insecten en mijten	<i>Pistacia vera L.</i>
<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>	Nematoden
<i>Quadraspidiotus perniciosus</i>	<i>Xiphinema index</i>
Nematoden	
<i>Meloidogyne arenaria</i>	<i>Prunus avium</i> en <i>P. cerasus</i>
<i>Meloidogyne incognita</i>	Nematoden
<i>Meloidogyne javanica</i>	<i>Longidorus attenuatus</i>
<i>Pratylenchus penetrans</i>	<i>Longidorus elongatus</i>
<i>Pratylenchus vulnus</i>	<i>Longidorus macrosoma</i>
	<i>Xiphinema diversicaudatum</i>
<i>Ribes L.</i>	
Schimmels en oömyceten	<i>P. domestica</i>, <i>P. persica</i> en <i>P. salicina</i>
<i>Diaporthe strumella</i>	Nematoden
<i>Microsphaera grossulariae</i>	<i>Longidorus attenuatus</i>
<i>Podosphaera mors-uvae</i>	<i>Longidorus elongatus</i>
Insecten en mijten	<i>Xiphinema diversicaudatum</i>
<i>Cecidophyopsis ribis</i>	
<i>Dasineura tetensi</i>	<i>Ribes L.</i>
<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>	Nematoden
<i>Quadraspidiotus perniciosus</i>	<i>Longidorus elongatus</i>
<i>Tetranychus urticae</i>	<i>Longidorus macrosoma</i>
Nematoden	<i>Xiphinema diversicaudatum</i>
<i>Aphelenchoides ritzemabosi</i>	
<i>Ditylenchus dipsaci</i>	<i>Rubus L.</i>
Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's	Nematoden
<i>Aucuba mosaic agent</i> en <i>blackcurrant yellows agent</i> gecombineerd	<i>Longidorus attenuatus</i>
	<i>Longidorus elongatus</i>
<i>Rubus L.</i>	<i>Longidorus macrosoma</i>
Bacteriën	<i>Xiphinema diversicaudatum</i>
<i>Agrobacterium spp.</i>	
<i>Rhodococcus fascians</i>	
Schimmels en oömyceten	
<i>Peronospora rubi</i>	
Insecten en mijten	
<i>Resseliella theobaldi</i>	
<i>Vaccinium L.</i>	
Bacteriën	
<i>Agrobacterium tumefaciens</i>	
Schimmels en oömyceten	
<i>Diaporthe vaccinii</i>	
<i>Exobasidium vaccinii</i>	
<i>Godronia cassandrae</i>	

Specifieke eisen aan plantenpaspoortplichtige fruitgewassen

Voor een aantal RNQP's gelden extra, specifieke eisen. Deze zijn vermeld in het register [Specifieke eisen aan plantenpaspoortplichtige fruitgewassen](#) in MMS en/of in het [Webformulier](#) op een mobiel device

Ten aanzien van overige ziekten en plagen geldt de bepaling dat Pre-basis teeltmateriaal bij aflevering daarvan volledig vrij dient te zijn. Overig te certificeren teeltmateriaal dient praktisch vrij van aantastingen te zijn.

Bij de teelt van *Rubus idaeus* (framboos) in de volle-grond dient er tussen de verschillende partijen (rassen) een tussenruimte aanwezig te zijn van tenminste 3 meter, hiervan dient tenminste één meter te worden vrij gehouden van planten gedurende het groeiseizoen.

Naktuinbouw kan ertoe overgaan om planten, welke deel uitmaken van voor een certificering in te delen gewas te toetsen dan wel steekproefsgewijze te toetsen op *Phytophthora fragariae* var. *rubi* en/of *Phytophthora fragariae* var. *fragariae* (roodwortelrot), virusziekten en/of overige pathogenen. Bij constatering van enige besmetting kan het gewas in een lagere categorie worden ingedeeld, respectievelijk worden uitgesloten van certificering.

Bijlage 9 Biodiversiteitsrassen

Amateur rassen/biodiversiteit rassen kunnen onder voorwaarden worden uitgezonderd van rassenregistratie

Formeel moeten alle rassen geregistreerd zijn als ze in de EU in de handel worden gebracht.

Is een ras niet geregistreerd, dan mag het niet in het handelsverkeer worden gebracht.

Er zijn uitzonderingen voor kleine partijen met particuliere bestemming. De zogenoemde biodiversiteit rassen.

Wanneer hoef ik mijn ras niet te registreren en kan ik die als biodiversiteit ras verhandelen.

Hier zijn een aantal voorwaarden aan verbonden:

- Er komt geen formele categorie; uitgangspunt is en blijft dat we in Nederland een ras officieel registreren.
- *Naktuinbouw* kan ten behoeve van de genetische diversiteit toestemming verlenen aan bedrijven om binnen NL in kleine hoeveelheden materiaal van niet-geregistreerde rassen op de kwekerij te hebben en te verhandelen.
- Als richtgetallen gebruiken we in NL voor grootfruit 1.000 planten per ras per jaar op een bedrijf en voor kleinfruit 2.000 planten per ras per jaar op een bedrijf.
- Voorwaarde is dat de afzet per klant bedoeld is voor de amateurmarkt en niet voor de professionele handel.
- De hoeveelheden die in het verkeer worden gebracht zijn: per partij, maximaal 20 planten per ras.
- Biodiversiteitsrassen die onder professionele (planten)kwekers aanwezig zijn worden niet formeel geregistreerd.
- Biodiversiteitsrassen moeten door bedrijven die ze telen wel gemeld worden aan *Naktuinbouw*. *Naktuinbouw* houdt deze rassen bij in een aparte handelslijst.
- Mocht een ras toch een meer professionele status krijgen qua aantallen of afzetgebied, dan is alsnog registratie verplicht conform de geldende procedures en kosten.
- Materiaal van biodiversiteitsrassen wordt zonder officieel label verhandeld (ook geen CAC label). Eventueel kan men aan eigen labels de term 'biodiversiteit' toevoegen.

Bijlage 10: CERTIFICERING & NIEUWE RASSEN in FRUITGEWASSEN

Voor het leesgemak noemen we zowel een selectie als een ras: “ras”.

Om in aanmerking te komen voor definitieve certificering bij verhandeling van het teeltmateriaal moet een (nieuw) ras beschreven zijn en het DUS onderzoek volledig zijn afgerond.

Er zijn vijf statussen te onderscheiden waarin een ras zich kan bevinden.

A. Selectie fase

Uit de zaailingen of plantmateriaal wordt op een selectie-locatie geselecteerd waaruit selecties van potentiële rassen ontstaan.

Soms is het nodig dat dit selectiemateriaal van een planten-paspoort moet worden voorzien om verplaatsing naar een andere EU-lidstaat, waar de selectie plaatsvindt, mogelijk te maken.

B. Kandidaat fase

Het “geselecteerde ras” wordt aangeboden aan een Toetscentrum voor trajecttoetsing het vrijmaken van pathogenen en voor potentiële opname in de certificering systematiek.

C. Test fase

Ras is nog “niet in aanvraag” ,maar wordt wel getest als “**kwekersmateriaal**”

D. Ras is “in aanvraag”

Ras is “in aanvraag” en wordt in de praktijk vaak al in wat grotere aantallen geteeld.

Dit materiaal mag wettelijk gezien in het verkeer worden gebracht **als CAC** maar kan niet definitief worden gecertificeerd.

E. Ras is Geregistreerd.

Het DUS-onderzoek is volledig afgerond en het ras heeft een officiële registratie status verkregen. Dit betekent dat het ras ook (eventueel met terugwerkende kracht) gecertificeerd in het handelsverkeer mag worden gebracht als aan alle gezondheidseisen is voldaan.

Alleen teeltmateriaal van rassen die aan deze eis voldoen kan gecertificeerd worden volgens richtlijn 2014/97.

Rassen die zich in status C of D bevinden kunnen “alvast” worden vermeerderd en getest op externe locaties.

Naktuinbouw faciliteert hierbij de mogelijkheid om hiervoor een aparte Voorlopige Gezondheid Status (VGS) te creëren. Deze status wordt genoteerd als VGS-BM1, VGS-BM2 etc. De gezondheidsstatus is hiermee inzichtelijk gedurende de opeenvolgende vermeerderingsstappen en daarmee, qua gezondheid, gelijk aan resp. Basis materiaal generatie 1, 2 etc. De betreffende vermeerderaar zal deze “gezondheids”-status moeten kiezen bij zijn teeltaangifte zodat gedurende de jaren inzichtelijk blijft welke partijen met terugwerkende kracht gecertificeerd kunnen worden. Als vanzelfsprekend moet dit materiaal dan wel voldoen aan alle eisen van de vergelijkbare categorie.

Van rassen die zich in status C (test fase) bevinden, kan apart teeltaangifte gedaan worden via het ‘opgaveformulier testrassen softfruit’. Dit opgave formulier kan via bloemengroenten@naktuinbouw.nl naar de team administratie van Naktuinbouw toegestuurd worden. Voor grootfruit bestaat deze mogelijkheid bij het aangeven van partijaangifte.

Bij rassen ‘in aanvraag’ (status D) dient de vermeerderaar/veredelaar een kopie van het bewijs van aanmelding bij Naktuinbouw in te dienen. Hierna kan een ras ‘in aanvraag’ opgenomen worden in de ‘Nederlandse handelslijst fruitgewassen’, waarna het wettelijk in het verkeer gebracht mag worden. Van rassen die opgenomen zijn in de ‘Nederlandse handelslijst fruitgewassen’ kan digitaal teeltaangifte gedaan worden via mijnnaktuinbouw.nl.

Om door Naktuinbouw geautoriseerd te kunnen worden voor het testen van “kwekersmateriaal”, dient er een beproeving overeenkomst tussen de eigenaar van het ras en de vermeerderaar en/of teler te zijn.

Deze overeenkomst dient altijd ter inzage beschikbaar te zijn voor Naktuinbouw. Ook moet er door de aanvrager van deze autorisatie in deze fase een (korte) beschrijving van het ras overlegd kunnen worden.

Rassen die onder de “Testfase” (C) vallen, krijgen een groene kistkaart/waarmerkstrookje. Deze kleur onderscheid het “testmateriaal” dat geautoriseerd als (eventueel met een VGS-status) voor testdoeleinden wordt verstuurd naar zgn. testbedrijven.

Rassen die onder “in aanvraag” (D) vallen, krijgen een gele kistkaart/waarmerkstrookje. Dit is de kleur die is gekozen voor CAC materiaal dat wettelijk in het verkeer gebracht mag worden. Ook hier kan de zgn. VGS-status worden toegevoegd op het label.

Voorbeelden:

Groen kaartje categorie: VGS-status

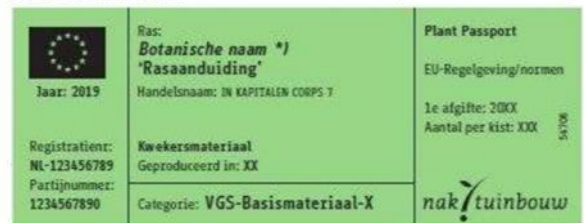
Plantmateriaal:

- (oorspronkelijke) Herkomst aanvaarde VGS Pre-basis moederplant (bijlage 5)
- Geen aanvraag voor DUS onderzoek

VGS-status bij aflevering dient hierbij VGS-PBM te zijn

Beproevingsovereenkomst nodig

Kwekersmateriaal

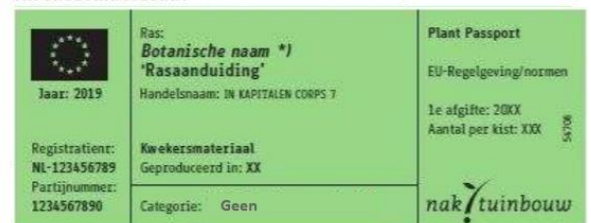
Groen kaartje categorie: Geen

Plantmateriaal:

- (oorspronkelijke) Herkomst Geen aanvaarde VGS Pre-basis moederplant (bijlage 5)
- Geen aanvraag voor DUS onderzoek

Beproevingsovereenkomst nodig

Kwekersmateriaal

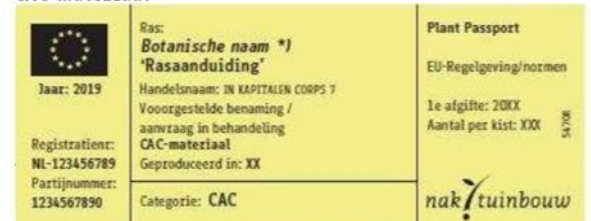

Geel kaartje categorie: CAC

Plantmateriaal:

- (oorspronkelijke) Herkomst Geen aanvaarde VGS Pre-basis moederplant (bijlage 5)
- In aanvraag voor DUS onderzoek
- Status in aanvraag/akkoord

CAC-materiaal

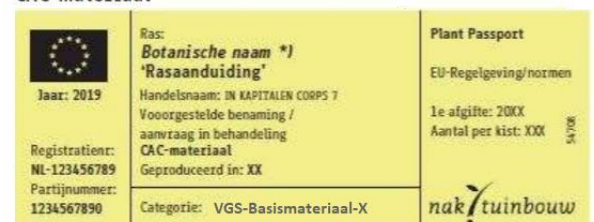

Geel kaartje categorie: VGS-status

Plantmateriaal:

- (oorspronkelijke) Herkomst aanvaarde VGS Pre-basis moederplant (bijlage 5)
- In aanvraag voor DUS onderzoek
- Status: in aanvraag Geel kaartje categorie: VGS-status

CAC-materiaal

Bijlage 11: CERTIFICERING uit zaad vermeerderde fruitgewassen

Teeltmateriaal van fruitgewassen vermeerderd uit zaad

In de huidige EU fruitrichtingen zijn geen mogelijkheden opgenomen om zaad en uit zaad vermeerderde planten van fruitgewassen op te nemen in de fruitcertificering. Certificering vanuit zaad is vooralsnog niet Europees geregeld.

Wat zijn de mogelijkheden voor uit zaad vermeerderde fruitgewassen in Nederland

Voor *Fragaria* en *Prunus* (alleen voor gebruik onderstammen) is het volgende mogelijk:

- waarbij het uitgangspunt is dat het materiaal uit zaad verkregen een productie doeleinde heeft en geen vermeerdering doeleinde.
- Klassering *Fragaria* zal worden toegestaan in de categorie '*CAC VGS gecertificeerd*'
- De rechtsgeldigheid hiervan zal alleen het NL-grondgebied bestrijken en toepasbaar voor bij Naktuinbouw geregistreerde bedrijven.
- Klassering *Prunus*zaad zal worden toegestaan in de categorie '*TSV gecertificeerd*'

Fragaria

Zaailingen kunnen worden ingedeeld in de categorie CAC '*VGS gecertificeerd*' (Voorlopige Gezondheid Status) onder de volgende voorwaarden:

- geteeld zijn uit zaden afkomstig van stabiele rassen, zoals F1 hybriden vermeerderd uit stabiele ouderlijnen of voortgeteeld uit planten welke door Naktuinbouw zijn gecertificeerd;
- geteeld zijn uit Tested for Seed transmittable Viruses (TSV)-gecertificeerd zaad, of;
- zaad waarvan de ouderlijnen of het ras zelf volledig is doorgetoetst op de vereisten pathogenen vanuit de EU certificering;
- het gewas waarvan de planten deel uit maken egaal en gelijkmatig van groei is en voldoende type- of soort zuiver;
- het betreffend ras is geregistreerd of in aanvraag is voor kwekersrecht of registratie in de EU;
- vermelding 'vermeerderd uit zaad' op de kistkaartjes bij de zaailingen

Opgave partijen bij de teeltaangifte Naktuinbouw

Teeltmateriaal met bestemming categorie CAC '*VGS gecertificeerd*' wordt vanaf de beide ouderlijnen tot en met de zaailingen opgegeven in de teeltaangifte bij Naktuinbouw. Vanaf de ouderlijnen kan het zaad vergezeld gaan met een document met daarop vermeld: Tested for Seed transmittable Viruses (TSV). Plantmateriaal verkregen uit dit zaad wordt vergezeld met een kistkaart of label in de categorie '*CAC VGS gecertificeerd*'. Er kan dus niet verder gecertificeerd door vermeerderd worden.

Ouderlijnen of zaailingen van *Fragaria* moeten minimaal vrij zijn van de volgende virussen:

ArMV	Arabis mosaic
TBRV,	Tomato black ring
RpRSV,	Raspberry ringspot
ToRSV	Tomato ringspot
SLRSV	Strawberry latent ringspot
SNSV	Strawberry necrotic shock
FCILV	<i>Fragaria chiloensis</i> latent

Prunus

Onder de volgende voorwaarden is het mogelijk dat zaailingonderstammen vermeerderd uit zaad van het geslacht Prunus, in NL kan worden ingedeeld in de categorie gecertificeerd:

- zij zijn geteeld uit zaden of voortgeteeld uit planten welke door Naktuinbouw zijn gecertificeerd;
- het gewas waarvan de planten deel uit maken egaal en gelijkmatig van groei is en voldoende type- of soort zuiver;
- zij voldoende gezond zijn en met name vrij van ziekten en plagen
- in het gewas geen verdacht open plaatsen zijn aangetroffen
- Prunus geteeld zijn uit Tested for Seed transmittable Viruses (TSV)-gecertificeerd zaad, waarbij het zaad afkomstig is van in NL geproduceerde zaadmoederbomen.

Opgave partijen bij de teeltaangifte Naktuinbouw

Voor zaadmoederbomen en zaailingen geldt dat deze worden opgegeven in de teeltaangifte bij Naktuinbouw. Vanaf de zaadmoederbomen zal het zaad vergezeld gaan met een certificaat met daarop vermeld: Tested for Seed transmittable Viruses (TSV),. Plantmateriaal verkregen uit dit zaad wordt vergezeld met waarmerk label in de categorie 'Gecertificeerd' voorwaarde is dat dit materiaal is opgegeven in de partijopgave fruitgewassen

Zaad of zaailingen van Prunus moeten minimaal vrij zijn van de volgende zaad overdraagbare virussen

PDV	Prune Dwarf Virus
PNRSV	Prune Nerotic Ringspot Virus

Zaad en zaailingen van vruchtbomen uit andere EU lidstaten

Deze worden alleen als gecertificeerd overgenomen als de betreffende partijen met een certificeringslabel of certificaat worden geleverd